

Colofon **JUBILEUMSTEMMING**

Succulenta

is het tijdschrift van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van auteur/illustrator, alsmede onder duidelijke bronvermelding.

Redactieadres:

Pr. Willem Alexanderin 104
6721 AE Bennekom

Redactie:

L. Bercht
B. Groen
J.J. de Morree
A.B. Pullen
A. van Uijen
B. Zonneveld

Lay-out:

J. van Alten (waarnemend)

Druk:

Drukkerij van Spijk, Venlo

Dit jaar viert Succulenta haar vijfenzeventigjarig bestaan als vereniging, die de succulentenliefhebbers in Nederland en België samenbrengt en oprecht tracht de zo gewaardeerde hobby met raad en daad te ondersteunen.

Dit is nu typisch zo'n standaardzin ter gelegenheid van een gedenkwaardige gebeurtenis, waarbij ik geneigd ben het hoofd wat te buigen om achter mijn hand een ingehouden lach te verbergen. Vaak signaleert een spreker op een jubileum omstandig redenen tot dankbaarheid en schouwt hij verwachtingsvol in de toekomst. Dat zou ik nu ook wel weer kunnen doen, maar ik wordt zo recalcitrant van plechtstatige gelegenheden. Herdenken is een kunde op zich, maar Nederlander die ik ben, vraag ik me toch een beetje af wat het nu eigenlijk oplevert. Dat is natuurlijk een zeer slechte eigenschap en ik geef John F. Kennedy gelijk die ooit in het vuur van zijn betoog stelde dat men zich niet moet afvragen wat je land voor je kan betekenen, maar dat je je dient af te vragen wat je voor je land zou kunnen betekenen.

Het is een gouden greep dat het bestuur van Succulenta heeft besloten om ons allen een beetje tot jubilaris te verheffen, die naar goed gebruik verrast wordt met een cadeau. Zo ervoer ik tenminste de kortingsbon voor de aanschaf van de overvloedig geïllustreerde Cactus Encyclopedie. Ik kende het werk al in het Engels, maar twijfelde over de aanschaf vanwege de weinig door tekst onderbouwde aanpak. Maar voor zo'n spotprijs was ik onmiddellijk bereid om het in de nederlandstalige versie aan te schaffen. Wat een planten, wat een bloemen. Net een postzegelverzameling van een kind van de basisschool. Alles kan erin, geen specialisme hindert het genoeg. Naast een cadeau hoort bij een jubileum tevens een feestje en daar is ook voor gezorgd. In Leiden kunnen we in de werkelijk stokoude Hortus de cactus heffen op ons aller hobby.

Laten we genieten van het jubileum.

J.J. de Morree

DE GEHEIMZINNIGE RAVIJNEN VAN DE SIERRA HUICHOL IN NAYARIT

Alfred B. Lau

Een witte vlek op de (cactus)kaart van Mexico oefent onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op de ware liefhebber en cactusjager.

Een succesverhaal.

Tussen Chihuahua en Durango bestond vroeger geen weg die het hoogland van Centraal Mexico verbond met de kust van de Stille Oceaan. Vaak heb ik met verlangen gekeken naar de ver weg gelegen bergen, waar de Huichol-indianen hun rituelen met de door hen vereerde “peyote” (*Lophophora williamsii*) opvoerden. De prachtige klederdrachten van de Huichol-indianen waren een bijzondere ervaring in steden als Fresnillo, Zacatecas en Guadalajara. Een voettocht naar deze steden zou een week in beslag nemen. Deze witte vlek op de kaart kan nog veel interessants verbergen. In ieder geval ligt het gebied niet op de traditionele cactusjagersroute. De geheimzinnige gebruiken fascineerden vooral jonge mensen uit de drugscene, die verlangden naar een beleving met “peyote”. Maar weinigen kwamen in deze door ravijnen doorsneden bergen. Wanneer men er over heen vloog zag men honderden eindeloze bergkloven.

De ver weg gelegen bergen van de Sierra Huichol
Foto's van de schrijver

Onbekende *Echinocereus* aan de voet van de puinhelling

Daarna werd het gebied opengelegd, doordat men een weg plande van Fresnillo naar Tepic, die over Valparaiso en Huejuquilla voerde. Daarbij moet niet uit het oog verloren worden dat de Huicholindianen (en verder naar het westen de Cora) geleidelijk aan hun bijzondere leefwijze verliezen. Om te beginnen werd een stofweg aangelegd die als je er gebruik van maakte alles in de auto, mensen en bagage, onder een grijze sluier bedekte. Het eerste stuk tot aan Huejuquilla is nu geasfalteerd. Daarna wordt het interessant. Al snel ziet men uit over talrijke ravijnen en een wijd dal, dat begint op 2200 m en afdalt naar 1000 m. Bij de afdaling over de stofweg ziet men nu en dan rotsformaties die te vergelijken zijn met de Bryce Canyon in de VS. In de late namiddagzon werpen de bergen spectaculaire schaduwen over het landschap. Helemaal onderin, bij de rivier, bevindt zich rode zandsteen. De brug werd

15 jaar geleden provisorisch gebouwd. Daar moest wat interessants te vinden zijn, een microklimaat met zeer hoge temperaturen en heel weinig neerslag. Aan de voet van een puinhelling bij de rivier groeide een enkel exemplaar van een *Echinocereus* die ik nooit eerder had gezien. Urenlang zochten we naar meer planten, maar zonder succes. Op enkele berghellingen groeiden planten van *Echinofossulocactus* (tegenwoordig *Stenocactus*). Niemand waagt zich aan een beschrijving ervan. Het dal ligt nog in de staat Zacatecas, waarvan de grenzen een zigzagpatroon met die van Jalisco vertonen. Daarna gaat het weer steil omhoog, langs populaties met vormen van *Mammillaria jalisco* en tenslotte bereikt men op 3000 m het dorp Canoas van de Tepehuan-indianen. Op 2700 m hoogte ontdekten we een groep interessante *Mammillaria*'s uit de *wagneriana* groep. Later heb ik die in het Amerikaanse cactustijdschrift beschreven als *M. antesbergeriana*. Bij Canoas groeien grote groepen *Mammillaria (Mamillopsis) senilis*, die overigens tussen Chihuahua en Jalisco overal boven de 2400 m voorkomen. Enkele planten in dit gebied hebben een strogele bedoorning; waarschijnlijk gaat het daarbij om de thans opgeheven *M. diguetii*. Vervolgens loopt de weg over een bergkam tot de aftakking naar San Andres Cohamiata, het dorp waar de Huichol hun ceremonieën rond de peyote opvoeren. Het gebied ligt ten zuiden van de weg en in de staat Jalisco. De andere weg loopt in westelijke richting en voert van Jesus Maria uiteindelijk naar Ruiz in Nayarit. Eerst gingen we dus naar San Andres, een van de meest fascinerende dorpen van Mexico en met een van de oudste Indianenstammen van het halfrond. We stopten op een plaats waar de weg tussen steile rotsen doorloopt. Op de bergtoppen bevonden zich nog schalen met offergaven die

honderden jaren onberoerd waren gebleven. We vonden ook altaren waarop de uit de ver weg gelegen staat San Luis Potosi aangevoerde peyotes werden bewaard. Vóór het feest mag niemand die aanraken en ze worden als goden vereerd. Onze aandacht werd getrokken door een op zeilmanniana gelijkende Mammillaria. Later bleek dat hij in de herfst bloeit, met heel donkerpaarse bloemen. Ook de bedoorning wijkt af. Het verspreidingsgebied is enorm en strekt zich uit over alle bergen die men van dit hoge punt uit kan zien. Later heb ik deze soort beschreven als *Mammillaria berkiana*, genoemd naar de Mammillariaonderzoeker Horst Berk uit Münster.

Nadat we een onderkomen hadden gevonden bij de Huichol daalden we af in het diepe dal ten westen van San Andres. Heen- en terugtocht nemen samen een dag in beslag. Terwijl we nog ter hoogte van het dorp waren vonden we hier en daar een vorm van *Mammillaria pettersonii*. *M. berkiana* was nog lange tijd te zien. Daarna werd het heel warm en droog, terwijl het landschap door de verbouw van mais op de schrale grond was aangetast. De rivier was hier op 1100 m hoogte breed noch diep, maar aan de andere kant bevonden zich vrijstaande bergen van rode tot zwarte zandsteen. Al van ver konden we *Mammillaria scrippsiana* herkennen. Dit is trouwens een van de meest voorkomende Mammillaria's. Spoedig bespeurden we echter een geelbedoornde plant uit het geslacht *Echinocereus*. Op het eerste gezicht zou men denken aan een vorm van *E. viereckii*, maar die hoort hier geografisch gezien natuurlijk niet thuis. Uit een paar droge vruchten kwamen kleine zaden tevoorschijn, de kleinste uit het hele geslacht. Grote paarse bloemen sierden deze uit de kluiten gewassen groepen, die vrijwel uitsluitend op de verticale rotswan-

den groeiden. Het meest interessant waren de knoppen, die dermate bedoornd waren dat men ze voor vruchten zou kunnen aanzien. Dit kenmerk was voor Dr. Gerhard Frank aanleiding de naam *Echinocereus spinigemmatum* voor te stellen. Ik heb de plant in de KuaS dan ook als zodanig beschreven. De terugtocht omhoog naar San Andres was lang en zwaar. Uitgeput lieten we ons zakken op de stenen tegels en vielen in een diepe slaap.

Bij een aantal latere bezoeken werd naar de soort gezocht vanaf de rivier bij San Juan Capistrano. Op de steile wanden vonden we dezelfde *Echinocereus spinigemmatum* als beneden San Andres. Bij een van die tochten vonden we tenslotte ook zes grotere exemplaren. Enkele hadden middendorens, de andere niet, net als bij *adustus*, waarvan ooit een variëteit *radians* werd beschreven. Laatstgenoemde heeft

Echinocereus spinigemmatum op een steile wand

Echinocereus tussen de stenen platen

alleen middendorens, adustus niet. Bij *E. adustus* v. *schwarzii* heb ik dat ook gezien, en nog veel meer bij *E. laui*. Al deze taxa in Noordwest-Mexico behoren tot hetzelfde complex. Nog steeds ontbraken de bloemen. En zie, in februari 1981 zagen we bij het naderen van de brug honderden grote paarse bloemen, pal langs de weg. Overigens zijn er vele gebieden op een hoogte van 1000 m waar deze *Echinocereus* te bewonderen valt, zolang er maar stenen platen aanwezig zijn. Als de weg eenmaal is afgemaakt en geasfalteerd, zal deze mooie soort spoedig uitgeroeid zijn. Ik noemde deze soort *Echinocereus pamanesiorum* naar de toenmalige gouverneur van Zacatecas en een oude vriend van ons huis, Generaal Fernando Pamanes Escobedo. Hij heeft zich zeer voor ons ingezet, geloofde in ons werk en zorgde ervoor dat ik benoemd werd tot werkend lid van de Sociedad Mexicana de Geografia y Estadística. Vaak ben ik sinds die tijd langs het groeigebied gekomen. Een vermenging met *E. spinigemmatum* is uitgesloten, omdat die pas in april bloeit, wanneer *E. pamanesiorum* al rijpe vruchten draagt.

Ter afsluiting kan ik zeggen dat praktisch alle cactussen bij San Juan Capistrano tot aan onze expedities onbeschreven waren.

E. pamanesiorum werd in het Mexicaanse cactustijdschrift beschreven. De oplage daarvan is echter zeer gering, wat tot gevolg had dat deze mooie soort lang onbekend bleef. Bij een bezoek van een van onze jongens, Jose Barron, struikelde die over een cactus en riep uit: "Ik heb *Coryphantha barronii* gevonden". Het betreft een zeer zeldzame soort, die graag in kwartsafzettingen en in klei groeit. De bedooring inspireerde mij tot de naam *Coryphantha tripugionacantha*, onder welke naam hij ook in het Mexicaanse tijdschrift werd gepubliceerd. De drie middendorens, die tegen het lichaam aan liggen herinneren aan een zwaard. Het duurde nog geruime tijd voor ik de mooie grote crèmekleurige bloem kon fotograferen. Dr. Peter Remensberger, een bioloog uit Winterthur in Zwitserland, riep uit: "Wat een prachtige *Coryphantha*. Ik had dit soort bloem niet verwacht". Wie weet wat er verder nog te vinden is in deze afgelegen bergen. Er zou ook nog eens goed gekeken moeten worden naar een zwaar bedoornde *Mammillaria densispina* met witte dorens uit de omgeving van Canoas.

Apartado 98, Cordoba, Ver. 94500 Mexico

Vertaling: F. Noltec

NOTOCACTUS, TOWARDS A CONSENSUS!?! (2)

Dirk J. van Vliet, lid IOS

De verspreiding van *Parodia*

Het geslacht *Parodia* ontwikkelt en verspreidt zich ook met veel soorten, variëteiten en vormen in een gebied, dat ligt in Bolivia en Noord-Argentinië en dat zeker vier maal groter is dan de bakermat van *Notocactus* in Uruguay en Zuid-Brazilië. Het is een hooggebergtegebied (Andes) (Kiesling & Ferrari, 1990; Weskamp 1993). De verspreidingshoogte ligt tussen de 500 en 4200 m. (Weskamp, 1990).

Notocactus daarentegen groeit op heuvels en laaggebergte, dat zich voornamelijk door erosiewerking op de pampa vormde. Geologisch is dit een veel ouder gebied dan de Andes. De verspreidingshoogte van het geslacht *Notocactus* ligt van 30 tot 1000 m. ¹⁾ Beide groeigebieden hebben extreem verschillende klimaten. Buiten de groeigebieden van *Parodia* worden geen soorten van dit geslacht ver uiteen verspreid aangetroffen, zoals bij *Notocactus* wél het geval is.

Brandt's ontwikkelings- en verspreidingstheorie

Als men de ontwikkeling en verspreiding

van *Parodia* in Bolivia en Noord-Argentinië in het veld waarneemt, kan men zich niet aan de vraag onttrekken, hoe de ontwikkeling van dit geslacht zich naar het zuidoosten kon uitbreiden tot in de bakermat van de notocactussen. Tussen deze bakermat en de dichtstbij voorkomende *Parodia* (in Catamarca) ligt toch een strook land van 2000 km, waar wél vele andere cactussen zoals *Notocactus submammulosus* (tot in Catamarca!) voorkomen, maar geen *Parodiasoorten*. Wij zullen verder maar zwijgen over de sprong die de eriocactussen gemaakt moeten hebben, zoals de pilcomayo theorie van Brandt ons meent te moeten doen geloven (Brandt, 1984, 1985; Weskamp, 1989; Schäfer, 1985; Schäfer & Weser, 1983; Weser, 1982; Havlicek, 1983; Lisal & Kolarik, 1984). Alleen de situatie in het veld kan ons enig inzicht geven in de ware gang van zaken. Toch is er nog een hiaat. Met welke pilcomayo of funiculus theorie zijn de *N. alacriportanusachtigen* in Zuid-Brazilië terecht gekomen en verder die twee brasiliacactussoorten, ook al daar in het oosten van Brazilië?

Parodia LB 1162 groeiend op steile rotsen bij Ramblones, Catamarca, op slechts 400 m. (foto's L. Bercht)

Parodia fechseri LB 1341 nabij Olpas, La Rioga op 600 m.

Verwantschap of convergentie

Alhoewel de ontwikkelingen binnen de geslachten *Notocactus* en *Parodia* ongeveer parallel verlopen onder volkomen verschillende klimatologische omstandigheden, bestaat er volgens mij geen enkele verwantschap. Op het eerste gezicht lijkt *Parodia comarapana* Card. (DV 102) tamelijk sterk op *Notocactus horstii* Ritter (DV 118). *Parodia comarapana* groeit op de oostelijke uitlopers van de Andes op 2000 m hoogte en *N. horstii* in het midden van de Braziliaanse staat Rio Grande do Sul op een hoogte van 300 m. In vogelvlucht liggen deze groeiplaatsen meer dan 1000 km uit elkaar, beide soorten zijn zelfsteriel. Ofschoon ik daartoe verschillende pogingen heb ondernomen, kon ik nooit zaden oogsten na kruisbestuiving. We hebben hier dus met een convergente ontwikkeling te maken, die weliswaar op verwantschap lijkt, maar het niet is.

Veldstudie is het praktische middel om dit vast te stellen.

Notocactus horstii is evenmin verwant aan *Parodia maassii* (Heese) Berg. (DV 100) of met *Parodia schwebsiana* (Werd.) Backeb. (DV 65) of met *P. ayopayana* Card. (DV 101), zoals de sleutel van Hunt en Taylor aannemelijk wil maken (Nyffeler, 1992). Verre vandat zelfs. Ik gebruik hier verschillende eigen veldnummers, omdat ik ook vele parodiasoorten vond in Bolivia en Noord-Argentinië.

Verwantschappen

Hieronder komt het verwantschapsonderzoek aan de orde, voor zover dat nog niet behandeld werd (zie boven) (Täuber, 1984; Schlosser, 1983, 1984). Aan dit onderzoek moet primaire waarde toegekend worden bij het opstellen van indelingen. Het is het enige praktische middel om verwantschap vast te stellen. Systemen hierop gebaseerd

zouden werkelijk nieuw onder de zon zijn. Als planten onderling zijn te vermenigvuldigen behoren zij zonder twijfel tot hetzelfde geslacht. Zij behoeven echter niet van dezelfde soort te zijn. Om dit vast te stellen bedient men zich van de resterende karakteristieke gezamenlijk als kenmerk van de soort. Ook kan hier de vorm van het zaad belangrijk zijn, doch is bij lange na geen bindend kenmerk (Engel, 1988; Glätzle & Prestlé, 1986; Leuenberger, 1974).

Soorten van het geslacht *Notocactus* voorkomend in het enorme gebied in Argentinië, Uruguay, Brazilië en Paraguay ($\pm 2.000.000 \text{ km}^2$) zijn, eventueel via tussenstappen, over en weer te kruisen en leveren kiemkrachtige zaden. Het is duidelijk dat alle soorten tot 1 geslacht behoren. Hoe dit proces ligt binnen het geslacht *Parodia* is mij onvoldoende bekend. Ik veronderstel, dat men daarom bij dit geslacht nog voor verrassingen geplaatst gaat worden. *Notocactus* en *Parodia* zijn volgens mijn proefnemingen niet te hybridiseren (Amerhauser, 1991; Stuchlik, 1984; Weskamp, 1993). In de literatuur komen wel berichten voor over hybridisatie tussen beide geslachten, maar deze zijn niet of nauwelijks betrouwbaar te achten. Men behoort de juiste werkwijze aan te houden en uit te gaan van botanisch juist materiaal. De soorten van *Eriocactus* zijn onderling te hybridiseren; ook de beide soorten van *Brasilicactus* kunnen onderling gekruist worden. Anderzijds is het niet mogelijk soorten van *Eriocactus* te kruisen met soorten van *Brasilicactus*. Ook hybridiseren de soorten van *Brasilicactus* en *Eriocactus* niet met soorten van *Notocactus* en *Parodia* (Schäfer & Weser, 1983).

Hoe liggen nu de verhoudingen met *Wigginsia*? Vormt dat één geslacht met *notocactus* (van Vliet, 1972; van Vliet 1972/73)? Een kruisingsexperiment tussen

Eriocactus magnificus groeiend op een rotshelling boven een rivier, Rio Grande do Sul

Wigginsia horstii en *Notocactus horstii* leverde kiemkrachtige zaden; de daaruit voortgekomen planten bloeien nu (september 1993) voor het eerst met oranjekeurige bloemen. In Uruguay vond ik een nog steeds niet beschreven *Wigginsia* (DV 146) met een zacht borstelige bedoorning, die tussen *W. arechavaletai* (Schumann) Porter en *N. concinnus* zou kunnen staan; deze species is zelffertil. Zij zal vernoemd worden naar Sjef Theunissen, die met zijn serie artikelen „Zu den Wurzeln zurück“ een grote bijdrage leverde aan mijn artikelen.

Terugkomend van vroegere inzichten, neig ik nu toch meer naar verwantschap tussen *Wigginsia* en *Notocactus*. Denkbeeldig verdeel ik de wigginsiasoorten in de „echte harde“, die ook het eerst beschreven zijn, en de „onechte zachte“. De eerste groep omvat de planten rond *W. corynodes*, de tweede die rond *W. arechavaletai* en *W. horstii*. Nee, schrik niet, er komt heus

geen nieuw geslacht bij, hoewel... De „echte harde“ hybridiseren niet met *Notocactus*. Bij de „onechte zachte“ ben ik er nu van overtuigd, dat zij te kruisen zijn met *Notocactus*, vandaar dat hoewel... Deze „onechte zachte“ groeien in Zuid-Brazilië en aan beide zijden van de grens met Uruguay. Alhoewel mij nog niet bekend is of deze zogenaamde „echte harde“ met de „onechte zachte“ hybridiseren, zie ik daartoe wel mogelijkheden via de zeer variabele soort *W. arechavaletai*. Men kan in het veld vaststellen dat men aan de ene kant uitkomt bij de „echte harde“ en aan de andere kant bij de „onechte zachte“ in de verschijning van DV 146.

Een nog onopgelost probleem bij *Wigginsia* is het direct naast elkaar voorkomen van diverse, volkomen verschillende, vormvaste klonen. Dit maakt het probleem soort of geen soort bijzonder gecompliceerd. Deze klonen kruisen namelijk

onderling niet (Gerloff, 1993), terwijl de planten buiten deze klonen wél hybridiseren.

Een inconstant kenmerk

Een systeem ophangen aan de resultaten van een zaandonderzoek heeft als voordeel, dat de opsteller ervan, noch als hij dat onderzoek zelf uitvoert, noch als hij het door anderen laat doen (Glätzle & Prestlé, 1986), levende, botanisch juiste planten nodig heeft. Hij heeft geen verzameling nodig, hoeft niet het veld in, hetgeen gepaard gaat met zweeten, vloeken en tranen; hem wachten geen hoge kosten noch lasten, maar hij zal ook nooit gespecialiseerde kennis van de bestudeerde plant

Prachtige koppen van *notocactus fuscus* (LB 582) nabij Sao Francisco de Assis, Rio Grande do Sul.

vergaren. Voorbeelden? Buxbaum zag in *Notocactus buiningii* en *N. allosiphon* soorten van *Wigginsia*. Afgaande op de zaadvorm vermoedde hij verwantschap tussen *Frailea* en *Astrophytum* (Buxbaum, 1967).

Wanneer men de zaadvorm van *Lobivia pygmaea* en *L. silvestrii* vergelijkt met die van notocactuszaden, ziet men een grotere overeenkomst dan tussen parodia- en notocactuszaden (Rausch, 1985). Daarvan uitgaande mag men de conclusie trekken, dat het gevaarlijk is alleen op grond van de zaadvorm tot verwantschap te concluderen. Anderzijds zagen we, dat alle notocactussoorten hybridiseren. Toch bestaan er tussen de diverse zaden grote verschillen.

Het zaadje kan nooit onthullen, wat later de daaruit voortkomende plant ten toon gaat spreiden. Bij soortbeoordeling is dit middel absoluut ontoereikend. Evenmin kan men aan een al dan niet uitgebroken funiculus zien of een cactus later een scheve kop zal krijgen of niet. Ware dit wel zo, dan had Brandt dit kenmerk zeker vermeld (Brandt 1984, 1985; Schäfer, 1985). Nog minder kan men er de ontwikkelingsgeschiedenis van afleiden. Men fantaseert vermoedens, die later door de planten bevestigd zouden moeten worden en die door andere zaadindelaars weer ontkend worden. Alle kenmerken, ook de zaden, zijn in dezelfde mate variabel als de planten zelf. Alleen kan men dit bij de

Notocactus megapotamicus (LB 572) groeiend om en nabij steenplaten, Rio Grande do Sul.

planten direct waarnemen, zonder gebruik te moeten maken van gespecialiseerde hulpmiddelen. Bovendien stelt men met de planten de verwantschap vast en kan men er veldstudie mee bedrijven. Het komt mij voor, dat het logischer is, eerst met de planten te beginnen om er de verwantschap mee vast te stellen en pas later de openstaande vragen te beantwoorden.

De middelen voor Hunt en Taylor

Hunt en Taylor zouden er verstandig aan doen als constante, praktische methoden (niet die der kenmerken) om *Notocactus* en *Parodia*, maar ook eventueel andere geslachten te onderscheiden, dan wel te scheiden of te herenigen, het **veldonder-**

zoek en het **verwantschapsonderzoek** te hanteren. Deze praktische methoden zijn niet weggelegd voor hen, die een van te voren vastgesteld aantal geslachten willen realiseren. Het konden er wel eens minder zijn..... of meer!

Conclusie

Als afronding van het bovenstaande kom ik tot de conclusie, dat Hunt en Taylor in feite geen enkel argument, theoretisch noch praktisch, aanvoeren voor motivering en onderbouwing van hun systeem. Het ademt in zijn geheel een fossiele geest uit het begin van de cactusliteratuur (Haage, 1969). Towards a new consensus? Terug naar af!

Waar tot op dit punt gesproken is over *Notocactus*, bedoelde ik het geslacht dat de planten omvat, die tot 1986 (Engel, 1986) als *notocactus* beschouwd werden. In een volgend artikel ga ik in op de nieuw ontstane situatie.

Het lijkt mij gerechtvaardigd op grond van de in dit artikel aangevoerde argumenten vooralsnog de geslachten *Brasilicactus*, *Notocactus* en *Wigginsia* van het geslacht *Parodia* Spegazzini gescheiden te houden. Daarmee is duidelijk, dat ook de nieuwe combinaties van Brandt in mijn ogen geen genen vinden.

Literatuur

- Amerhauser, A. (1985) - *Notocactus submammulosus* (Lem.) Backbg mit roter Blüte. *INTERNOTO* 12 (3): 75-76
- Arzberger, A. (1985) - Die Standortformen von *Notocactus ottonis* (Lem.) Berg. var. *paraguayensis* (Heese) Berg. *INTERNOTO* 6 (4): 104-115
- Backeberg, C. (1938) - *Acanthocephala*, *Eriocep-hala*. Blätter für Kakteenforschung: 1938-6 (1959a) - *Brasilicactus*. *Die Cactaceae* III: 1577-1580 (1959b) - *Eriocactus*. *Die Cactaceae* III: 1625-1631
- Boom, B.K. (1967) - Kultur und Taxonomie. *I.O.S Bulletin* Vol. 2, Nr 6: 151-163
- Brandt, F.H. (1962) - Die Gliederung der Gattung

Dankbetuiging

In de eerste plaats gaat mijn dank uit naar Sjef Theunissen, die voor correctie, Duitse vertaling en Engels resumé zorg droeg. Vervolgens is het tijdschrift *Internoto* bij de samenstelling van dit artikel van on-schatbare waarde gebleken, waarbij mijn complimenten uitgaan naar het bestuur, maar bovenal naar de personen die de redactie vorm(d)en, alsmede naar álle schrijvers, omdat zij door hun bijdragen zorgden voor uitstekende copy of voor onderwerpen, waarover op hoog niveau gediscussieerd kon worden. Enkelen heb ik geciteerd, maar in verband met de strekking van dit artikel had ik allen moeten citeren, vóór en tegenstanders in de *notocactus* discussie. Allen zorgden ervoor, dat *Internoto* is uitgegroeid tot een hoogstaande informatiebron, gericht op de specialisatie van *notocactus* liefhebbers. De vereniging is hier volkomen in geslaagd, tot voorbeeld van andere specialismen. Laten wij voortgaan op deze weg. Het werk is nog lang niet volbracht! Goethe, zur Morphologie „Nun aber ist eine alte schriftstellerische Wahrheit: Uns gefällt was wir schreiben, wir würden es ja sonst nicht geschrieben haben.“

C.P. 50, 13825 000 Holambra Sao Paulo, Brasil

Parodia Spegazzini. *Kakteen und Orchideen Rundschau* 7 (4): 52-68

(1984) - Die Eriokakteen. *INTERNOTO* 5 (3): 74-83

(1985) - Nochmals die Eriokakteen. *INTERNOTO* 6 (4): 117-120

Buining, A.F.H. (1970) - Bijdrage tot de kennis van *Echinocactus schumannianus* Nic., *Echinocactus grossei* K. Sch. en *Echinocactus nigrispinus* K. Sch. *Succulenta* 49 (11): 172-181

Buxbaum, F. (1967) - Die Gattung *Notocactus* in Krainz, H. (ed.): *Die Kakteen* C Vic 1.1.

Engel, T. (1986) - Fric ist Autor der Gattung *Notocactus*. *INTERNOTO* 7 (2): 40-42

(1988) - Einführung in die Problematik rasterelektronenmikroskopischer Samenabbildungen am Beispiel von *Notocactus magnificus*

- (Rit.) Theunissen und N. schlosseri van Vliet. INTERNOTO 9 (1): 8-14
 (1990a) - Eriokakteen. INTERNOTO 11 (23): 51-54
 (1990b) - Brasilikakteen. INTERNOTO 11 (23): 99-101
 (1992) - Parodia setzt sich durch. Kakteen und andere Sukkulenten 43 (11): 241-246
 Gerloff, N. (1993) - Die Malacocarpen in Rio Grande do Sul. INTERNOTO 14 (1): 27-39
 Glätzle, W., Prestlé K.H., (1993) - Seed morphology of the genus Notocactus. Bradleya 4: 79-96
 Goossens, A. (1992) -Notocactus concinnus. Succulenta 71 (5): 236-237
 Haage, W. (1969) - 200 Jahre Kakteenforschung. I.O.S. Bulletin Vol. 2, Nr. 10: 249-252
 Havlicek, R. (1983) -Die Eriokakteen von Brandt. INTERNOTO 6 (2): 52-56
 Herm, K. (1993) - Notocactus oder Parodia? INTERNOTO 14 (1): 13-19
 Hoeven, L. van der (1991) - Notocactus spec. Entre Rios Ein interessanter Fund aus der Gruppe um Notocactus submammulosus (Lem.) Backbg. INTERNOTO 12 (1): 18-22
 Hofacker, A., K. Herm (1990) - Gedanken zum Artenschutz bei den Notokakteen. INTERNOTO 11 (23) 112-116
 (1993) - "Parodia setzt sich durch" in KUAS 11/92 oder ein Plädoyer für die Notokakteen. KUAS 44 (1): 10-11
 Hunt, D.R., N.P. Taylor (1986) - The genera of Cactaceae: towards a new consensus. Bradleya 4: 65-78
 (1987) - New and unfamiliar names of the Cactaceae to be used in the European Garden Flora. Bradleya 5: 91-95
 (1990) - The genera of Cactaceae: progress towards consensus. Bradleya 8: 85-107
 Kiesling, R., O. Ferrari (1990) - Parodia sensu stricto in Argentina, part I. CSJA 62 (4): 194-198; (5): 244-255
 Leuenberger, B.E. (1974) -Testa surface characters of Cactaceae. CSJA 46 (4): 175-180
 (1986) - Nomenklatorisches zu Notocactus. INTERNOTO (2): 42-47
 Lisal, K., J. Kolarik (1984) - Studium der Morphologie und Evolution der Blüten bei den Arten der Untergattungen Notocactus und Neonotocactus. INTERNOTO 5 (4): 103-114
 Metzger, D. (1991) - Die Gattung Notocactus in Paraguay. INTERNOTO 12 (2): 35-52
 Neduchal, J., J. Vich (1987) - Gedanken zur Nomenklatur und Taxonomie. INTERNOTO 8 (1): 15-17
 Nyffeler, R. (1992) - Neues aus der Literatur. INTERNOTO 13 (4): 129-134
 Piltz, J. (1992) - Kenntnis der Gattung Wigginsia in Argentinien. INTERNOTO 13 (2): 35-45
 Rausch, W. (1985) - Lobivia 85. Verlag Rudolf Herzog, 1040 Wien
 Ritter, F. (1979) - Kakteen in Südamerika, Band 1 + 2. Selbstverlag F. Ritter
 Schäfer, G. (1980) - Die Gattung Notocactus. Kakteen Sukkulenten 14 (14)
 (1985) - Die Eriokakteen eine Untergattung von Parodia? INTERNOTO 6 (2): 46-51
 Schäfer, G., R. Weser (1983) - Eriocactus eine Untergattung von Notocactus? INTERNOTO 4 (4): 107-113
 Schlosser, S.H. (1981) - Was ist eine Art? I. INTERNOTO 2 (3): 52-55
 (1981) - Was ist eine Art? II. INTERNOTO 2 (4): 77-82
 (1983) - Gezielte Kakteen Hybriden. INTERNOTO 5 (2)62-64
 (1984) - Naturhybriden bei Kakteen? INTERNOTO 4 (3): 88-90
 (1985) - Die phytogeografische Provinz Uruguay im Sinne der Kakteen. INTERNOTO 6 (3): 71-74
 Stuchlik, S. (1984) -Einige Bemerkungen zu Notocactus rutilans formastorianus. INTERNOTO 5 (4): 136-137
 Täuber, D. (1984) - Gibt es Naturhybriden? INTERNOTO 5 (1) 28-29
 Taylor, N.P. (1989) - Parodia (Cactaceae). In Walters, S.M. et alii (eds). The European Garden Flora Vol. III (Dicotyledons Part 1): 257-265
 Theunissen, J.C.M. (1980) - So entstand "Internoto". INTERNOTO 1 (12):16-17
 (1981)- Wer ist als Autor der Gattung Notocactus zu betrachten? INTERNOTO 2 (4): 67-71
 (1993) - Stellungnahme zur Arbeit N.P. Taylors. INTERNOTO 14 (1): 46-48
 Vliet, D.J. van (1972) -Notocactus en Wigginsia in Argentinie und Uruguay. I.O.S. Bulletin, Vol. 3, Nr. 1: 10-20
 (1972/73) - Notocactus en Wigginsia één geslacht? Succulenta 51 (11): 204 209, 52 (1): 2 7, 52 (3): 49 53, 52 (4): 66-70, 52 (5): 88-90
 Weser, R. (1982) - Untersuchung der Samen von Eriocactus mit anschließender Hypothese. Succulenta 61 (7): 163 166
 Weskamp, W. (1989) - Die Gattung Parodia Band 1. Selbstverlag Kiel
 (1990) - Die Gattung Parodia Band 2. Selbstverlag Kiel
 (1993a) - Die Parodien und die Notos. Kakteen und andere Sukkulenten 44 (1): 22
 (1993b) - Können sich die Arten von Notocactus und Parodia gegenseitig befruchten? KUAS 44 (2): 51-52

Het nut der cacteeën.

Velen meenen dat de cacteeën in Amerika, waar zij in 't wild voorkomen, geen of weinig nut doen.

Toch behooren zij juist daar tot de nuttigste gewassen, zooals uit onderstaande kan blijken.

In waterarme streken van West-Indië, Columbia en Brazilië groeit de Meloencactus [*Melocactus communis*]. Daar ze zeer sappig zijn, worden ze door de dorstige dieren dikwijls uitgezogen, nadat deze de stekelige huid met de hoeven verwijderd hebben. Om echter het kwetsen der hoeven te voorkomen, nemen de reizigers doorgaans de voorzorg om deze cactussen, ten behoeve der lastdieren, van het bovenste deel der huid te ontdoen. Men heeft deze gewassen wel eens de bronnen der Amerikaansche woestijnen genoemd. Van de vruchten der meloencactus bereid men een borstsiroop en het afkooksel der bloemen van deze plant dient tot genezing van syphilis.

De *Mamillaria simplex* krijgt scharlakenroode bessen en de Indianen zijn op deze zoete bessen zeer gesteld. Vele vruchten van cactussen hebben een zuurachtigen, frisschen, verkoelenden smaak, en hebben veel weg van onze aalbessen [b.v. de vruchten van *Mamillaria multiceps*]. Uit andere bessen worden siroop en wijn bereid. Vele cacteeënvruchten worden als ooft en dessert, zoowel ingelegd als gedroogd gebruikt; zelfs vindt men in Amerika speciale cactusweckerijen om van de vruchten conserven te bereiden. Jonge uitspruitsels worden gekookt en vervangen in Mexico onze salade en asperge. *Opuntia vulgaris* wordt tegenwoordig in de kustlanden der Middellandsche zee overal gekweekt, waar men hare vruchten onder den naam van Indische vijgen eet. Het sap uit de stengels wordt door de Indianen als geneesmiddel gebruikt, vooral voor kneuzingen en wonden, eveneens gebruikt men het melksap van sommige soorten tot verdrijving van wormen; de vrucht van *Opuntia vulgaris* werkt op de afscheiding der urine en kleurt dit vocht rood; de stengelschijven der zelfde plant worden veel tot het rijp worden van gezwellen aangewend. Het scherpe sap van *Cereus grandiflorus* "Koningin der Nacht" bezigt men in de keerkringsgewesten van Amerika tegen waterzucht en ingewandswormen; ook heeft dit sap op de huid een blaartrekkend vermogen. De lange stekels van *Opuntia*- en *Echinocactus*-soorten dienen als natuurlijke naalden, de middelste stekels van *Echinocactus wislizenii* worden door de Indianen voor vishaken gebruikt. De breede, platte, grootstekelige leden van *Opuntia*-soorten worden voor omheiningen gebruikt, evenals bij ons b.v. de meidoornhaag. Geen wild dringt hier door, geen buffel verlaat het land, door een cactusheg omgeven.

De zuilvormige *Cereus*-soorten [o.a. *Cereus peruvianus*, e.a.] worden voor bouwmetaal gebruikt. Zijn de stammen dood en van hun vleezig gedeelte ontdaan, dan wordt het hout, dat zeer licht is, naar het gebergte gevoerd om tot het bouwen van woningen dienst te doen. Ook gebruikt men het als brandhout. De van het vleesch ontdane stengels van slangvormige *Cereus*-soorten [b.v. *Cereus grandiflorus*] doen denzelfden dienst als b.v. het Spaansche riet; zelfs houden de Indianen een soort exporthandel in dit artikel. Het meest bekend is de teelt van het cochenille-insect op de stammen van *Opuntia* [*Nopalca*] *coccinellifera*.

In Mexico draagt deze cactussoort den naam van Nopal en een plantage waar ze gekweekt worden heet Nopaleria. De cochenille wordt op deze cactus kunstmatig gekweekt. De lange rijen scheeve, stompe, vijfgeactussen met hun gevlekte, beschimmelde bladen, doen weinig veronderstellen, dat één enkele morgen goede cochenille grond jaarlijks de som van 600 à 700 gulden opbrengt. De eerste zorg van den nopalero [cochenillekwecker] is, op te passen, dat de plant niet gaat bloeien, of vrucht dragen, daar dit aan de bladeren de sappen zou ontnemen die noodig zijn om het insect te voeden. Zoodra de plant twee of drie voet hoog is, wordt voorzichtig op elk blad een wijfjes cochenille gezet, wier broedsel binnen 5 of 6 maanden den oogst zal vormen, die de plant moet opleveren.

Dit vrouwelijk insect is een rood kevertje, schijnbaar zonder pooten, niet ongelijk aan een looden hagelkorreltje. De pooten van dit diertje, ofschoon nauwelijks zichtbaar, bestaan toch en hiermee hecht het zich weldra aan het blad vast.

Daarna wordt een tijd lang tegen zon en regen beschermd door middel van een wit katoenen lapje, dat om het blad gewonden wordt. Zoolang die lapjes om de plant zijn gewonden, heeft de plantage, uit de verte gezien, het voorkomen, alsof zij gestukadoord is. Van lieverlede komen de eitjes nu uit en ontwikkelen zich tot de insecten die de oogst zullen uitmaken. Een paar weken kruipen de jonge cochenillen naar hartelust op het blad rond, dat is de eerste en de laatste zwerftocht in hun kortstondig leven. Naarmate zij groter en hongeriger worden, dringen de insecten met hun snuitjes dieper door het blad heen, totdat zij het lekkere sap kunnen opzuigen. Wanneer hun stevige kauwwerktuigen eenmaal in de plant zijn doorgedrongen, blijven zij daaraan vastgehecht en kunnen zij zich niet meer bewegen.

Evenwel is er een opmerkelijke uitzondering op den regel. Op een gegeven oogenblik, omstreeks 5 à 6 weken nadat de eieren zijn gelegd, schijnt de voorraad plotseling te verminderen en ziet men een aantal insecten opeens verdwijnen. Men houdt het er voor dat dit mannetjes zijn, die op zeker tijdperk van vleugels worden voorzien en wegvliegen. De wijfjes blijven op de planten tot zij haar vollen wasdom bereikt hebben. Dan worden zij voorzichtig met stokjes van de bladen afgeschoven en in zakken opgevangen. Na deze inzameling worden de cochenillen op groote bladen uitgespreid en aan de zon blootgesteld, die hen spoedig doodt en opdroogt. Het gedroogde insect heeft een zilverachtigen glans en ziet er gerimpeld uit. Tot poeder gestampt, blijft van dien glans niets over; het purperrood komt alleen te voorschijn; dit is ook het geval, als de cochenillen in water worden opgelost. Voor één kilo verfstof zijn ongeveer 100.000 insecten noodig.

De Spanjaarden, die van de Mexicanen het gebruik van de cochenille leerden, en deze kleurstof het eerst in den handel brachten, maakten een staatsgeheim van haar oorsprong en verkochten deze verf voor een prijs, die tegen goud opwoog. Onze beroemde landgenoot Leeuwenhoek onderzocht de cochenille microscopisch en kwam daardoor tot de ontdekking, dat de cochenille een insect was, wat door latere natuurkundigen werd bevestigd.

G.D.D.

BORZICACTINAE

9. HAAGEOCEREUS MARITIMUS.

R. Bregman

Het geslacht *Haageocereus* heeft officieel nooit tot de *Borzicactinae* behoord en werd vroeger meer verwant geacht met *Trichocereus*.

Uiteraard was deze opvatting vooral gebaseerd op overeenkomsten in de bloemen. De nachtelijke, geurende, creme-kleurige bloemen van de hier afgebeelde plant hebben inderdaad veel weg van *Trichocereus*-bloemen. Echter, er zijn ook *Haageocereus*-soorten met rode bloemen die al sterk op een *Loxanthocereus* gaan lijken, vooral als men de habitus van de planten bij deze vergelijking betreft. Toen bovendien ook nog bleek dat de vruchten en de zaden van *Haageocereus* nagenoeg identiek zijn aan die van *Loxanthocereus*, kon men er niet meer omheen om deze 2 geslachten als nauw verwant te beschouwen. Althans meer dan de vermeende relatie van *Haageocereus* met *Trichocereus*. Vandaar dat *Haageocereus* eigenlijk in de *Borzicactinae* thuis hoort en dus in deze serie artikelen een plaatsje heeft gekregen.

Het is helemaal niet zo vreemd dat *Haageocereus* met *Loxanthocereus* nauw verwant zou zijn. Naast de al genoemde overeenkomsten bewonen beide geslachten ook nog grotendeels hetzelfde gebied, namelijk een smalle strook langs de kust van Peru. Het verspreidingsgebied van *Haageocereus* is langer dan dat van *Loxanthocereus*, het omvat de gehele Peruaanse kust tot net over de grens met Chili. De verticale verspreiding varieert van zeeniveau tot ca. 2000 m hoogte in de valleien van de westelijke Andes-bergketten.

Haageocereus is typisch een geslacht dat thuishoort in dat deel van het pacifische kustgebied dat wordt gekenmerkt door het optreden van mist uit zee gedurende de wintermaanden. Deze nevel, "garua" genoemd, wordt veroorzaakt door condensatie van waterdamp in de warme, vochtige lucht die met zuidwesten winden vanuit zee wordt aangevoerd. Deze lucht wordt boven het koude water van de voor de kust

Haageocereus maritimus.
Foto G. Charles.

lopende, antarctische golfstroom, de Humboldt-stroom, sterk afgekoeld, waardoor mist ontstaat. Andere soorten neerslag komen in dit gebied praktisch niet voor. Gedurende november tot mei is het in dit gebied dus van dat mistroostige, miezerige weer dat wij ook zo goed kennen. Het regent eigenlijk niet maar alles wordt wel kletsnat. Voor de plantengroei betekent het echter dat ze dit vocht moeten benutten want andere waterbronnen zijn er gewoon niet, althans niet in voldoende mate. Volgens Rauh kan het dan ook niet anders of de Haageocereussen hebben het vermogen ontwikkeld om water via de dorens op te nemen. Deze eigenschap blijkt overigens vaker bij planten uit dergelijke milieus voor te komen; bij cactussen is het voor het eerst bij *Discocactus horstii* aange-toond.

Haageocereus maritimus werd beschreven door Rauh en behoort tot de vormen rond *H. decumbens*, afkomstig uit het kustgebied van Zuid Peru in het departement Arequipa. Het zijn planten met een (half) liggende habitus en opgerichte toppen, vrij stevig bedoornd, met witte bloemen en grote rode tot bruine vruchten. Het onderscheid tussen de verschillende Haageocereussoorten is moeilijk en dus heeft iedereen daar een andere mening over.

Backeberg erkende maar liefst 49 soorten

terwijl Ritter slechts 9 hiervan als goede soorten beschouwde en er op zijn beurt een hele waslijst nieuwe namen aan toevoegde. In Kakteen in Südamerika deel 4 gaat Ritter 17 (!) bladzijden achter elkaar tekeer tegen vooral Backeberg maar ook tegen Rauh, Buxbaum, en anderen. Je kunt met iemand van mening verschillen maar een dergelijke vuilspuiterij gaat toch wel erg ver. En dan gaat het nota bene op die 17 bladzijden nog maar over een soort (*H. multangularis*)! Liefhebbers van roddelbladen kan ik dan ook pag. 400-417 van harte aanbevelen.

Dan nu weer even serieus, de cultuur bijvoorbeeld. Die is in een woord gemakkelijker. De planten zijn niet koude-gevoelig, groeien niet al te traag en stellen geen bijzondere eisen aan het grondmengsel. Het zijn bovendien sterke planten, ze kunnen letterlijk en figuurlijk tegen een stootje. Ze zijn door hun bonte bedoorming ook als jonge plant al prachtig. Nadelen zijn misschien dat ze pas op latere leeftijd bloeibaar zijn, dat ze door de overhangende stammetjes moeilijk "inpasbaar" zijn tussen de andere potten op het tablet en dat ze op de duur een grote omvang kunnen bereiken. De laatste 2 nadelen zijn te ondervangen door ze als hangplant te kweken.

Met dank aan Graham Charles, Stamford, Engeland, voor de hierbij afgedrukte dia.

Sikkelstraat 48 1097 ZG Amsterdam

ECHINOCEREUS BRANDEGEEI

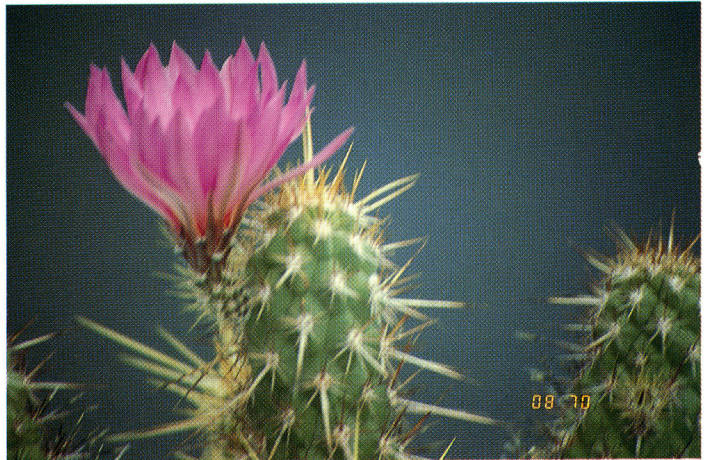
Joop van Alten

Het is eind september. Als de auteur zijn oog naar buiten langs de kas laat dwalen, dan valt de blik als vanzelf op de bloem van een Echinocereus brandegeei.

‘Oogcontact’ dus, als je het zo noemen mag. Deze plant bloeit al sinds begin augustus, maar nu is het dan bijna afgelopen. Laat ik verleden jaar nog denken dat het uitzonderlijk mooie weer de bloei veroorzaakte, deze zomer is het weer een heel stuk minder en toch bloeit de plant opnieuw. Alleen blijven de bloemen door het barre weer langer goed, tot een week toe. Dus geen buitengewone omstandigheden? Gewoon een plant, die wel wil. En waarom ook niet?

Echinocereus brandegeei is een laatbloeier, zowel letterlijk als figuurlijk. De plant heeft de reputatie een slechte bloeier te zijn. Ook zou deze echinocereus pas op latere leeftijd bloeirijp zijn. Nu heb ik nog nooit een zaailing zien bloeien, maar ook geen oudere plant. Ik heb nog wel andere planten van deze soort al meer dan een decennium in huis, maar daar is geen beweging in te krijgen.

De stammen kunnen wel een lengte van 100 cm bereiken en zouden volgens de overlevering tenminste 20 cm lang moeten

E. brandegeei in bloei in 1992.
Foto's van de schrijver.

Eindstandig, waar houdt het vruchtvlees op?

zijn om een bloem te kunnen dragen. Dit laatste is wat overdreven. Een tak van 10 cm droeg hier eveneens een bloem. Wel levert 'mijn' plant, leuk als je dat kunt zeggen, mij zo nu en dan een nare streek. Welke streek dan wel? Sommige bloemen zijn eindstandig! Hoewel dat niet betekent dat de betreffende tak direct afsterft, verder groeien doet ze in ieder geval niet. Ik heb dan de neiging om de schuld van zo'n fenomeen bij mezelf te zoeken. De verzorging zal dan wel niet in alle opzichten ideaal geweest zijn. Nog een andere soort in de kas doet hetzelfde. De plant draagt het etiket '*Echinocereus leonensis*'. Zo heb ik hem (of haar) gezaaid, maar dat is het niet. Vast staat dat de betreffende plant in de 'Stramineus-groep' thuishoort. In navolging van Helia Bravo-Hollis (1991) noem ik de plant nu maar *E. stramineus* var. *conglomeratus*. Dat kan nooit erg fout zijn.

Weer een bevestiging van de extreme culturomstandigheden in mijn kas? Tot mijn geruststelling ontdekte ik bij de 'brandegeei' op een tak hetzelfde eindstandige litteken, maar dan uit de tijd van de vorige eigenaar. Het abnormale ligt dus niet aan mij? Als je op die zaken gaat letten, dan blijken dingen vaak heel gewoon! Zo is er in Succulenta al eerder geschreven over een *Echinocereus scheerii* met de zelfde afwijking (Pluymers 1950). We houden het maar op 'niet abnormaal', 'gewoon' is echter anders!

E. brandegeei is een plant die op de groeiplaatsen in de periode juli/augustus bloeit (Frank 1986) en daarmee de bloeitijd van de echinocereï afsluit. De andere soorten in dit geslacht bloeien eerder. De hierbij afgebeelde plant bloeide in de periode van 22 juli tot eind september 1992 met telkens nieuwe bloemen. In 1993 begon hier de bloeitijd een weekje later. De bloeitijd in Europa valt samen met die op de vindplaatsen. Te bedenken valt dat, in het zuidelijk deel van het zeer droge Neder-Californië, de maanden juli en augustus de natste zijn. Zoals al mijn planten staat *E. brandegeei* op lava. Bij deze plant is de lava afgedekt met leisteen zodat ik met wat (=nog) minder water toe kan.

De plant is vernoemd naar Townsend S. Brandegee, een civieltechnisch ingenieur en bovendien een bekend verzamelaar en schrijver over diverse botanische reizen. Hoewel de beschrijving van *E. brandegeei* aan Schumann (1898) wordt toegeschreven, vermeldt hij in zijn Gesamtbeschreibung deze soort slechts als 'onvoldoende bekend' en geeft hij in zeven regels een samenvatting van Coulter's (1896) beschrijving van *Cereus brandegeei*. (Géén schrijffout of een schrijffout van Coulter, zo U wilt.)

Coulter beschrijft enkele bladzijden verder eveneens *Cereus* (= *Echinocereus*) *sanbor-*

gianus en *E. mamillatus*. *E. mamillatus* is (naar Engelmann) beschreven met een veel groter aantal ribben (20-25 stuks, scheef verlopend en wellicht ook zo geteld). De vraag is of dit aantal wel juist is, planten uit de botanische tuin van Missouri (Engelmanns nalatenschap) hebben een 'normaal' aantal ribben.

De namen 'sanborgianus' en 'mamillatus' zijn volgens de huidige inzichten synoniemen voor 'brandegeei'. Schumann vond *E. mamillatus* identiek aan *E. brandegeei*.

Britton en Rose (1920) plaatsten *E. sanborgianus* als synoniem onder *E. brandegeei*. Zoals bij zoveel oude beschrijvingen zijn deze zo onvolledig, dat bij deze soort misverstanden kunnen voorkomen. De vraag of er sprake is van de beschrijving van drie soorten of drie beschrijvingen van één soort zal wellicht nooit worden beantwoord.

De planten zijn erg variabel, waarbij het zeker opvalt dat de doornbundels bij de ene plant roodachtig/bruin zijn en bij andere planten geel. Lindsay (1967) vermoedt dat *E. mamillatus* een geelbloeiende variëteit cq. vorm van *E. brandegeei* zou zijn. Hij vindt Gates (1935) aan zijn zijde, die meende, dat hij 'de ware *E. mamillatus*' gevonden had bij St Ignatius. Deze plaats ligt ongeveer 150 km ten noordoosten van de typevindplaats. Hij corri-

geert tevens de bloemkleur van purper naar rose.

In de kas heb ik verschillende exemplaren. Eigenlijk zien ze er allen wat anders uit. Maar dat geldt ook voor oude en jonge doornbundels op één tak. Met enige variatie in uiterlijk heb ik tot op heden geen moeite. Zeker zolang de andere planten nog niet gebloeid hebben.

Taylor (1985) vindt *E. brandegeei* de zuidelijke voortzetting van *E. engelmannii*. Hij overweegt dat, als de vergaande verdeling (zoals die van Benson) van *E. engelmannii* zinvol is, er nog een grote taak is weggelegd voor het standplaatsonderzoek naar *E. brandegeei*. Wie echter de standplaatsen heeft kunnen bezoeken, weet dat zon en schaduw een wereld van verschil betekenen voor het uiterlijk van een plant. Tel daarbij op de snel voortgaande wijziging in bevolking en welvaart, dan lijkt de kans op zo'n onderzoek vrijwel zeker een gemiste.

Opvallende kenmerken van *E. brandegeei* zijn de 8-10 ribben, opgelost in zeshoekige tuberkels. De vier 3 tot 10 cm lange middendoorns zijn kruisvormig geplaatst en vooral de onderste dolkvormig. De bovenste drie middendoorns zijn óf klein en rond, óf groot en dolkvormig. Zelfs aan een scheut. Dit geeft een plant vaak een heel ander aanzien en zou mogelijk aanlei-

Bloemdoorsnede, toch niet zo kleinbloeiend.

ding kunnen zijn tot verschillende beschrijvingen. Het verschijnsel wordt wellicht beïnvloed door de mate van licht en/of leeftijd. De meestal roze bloemen zijn, zoals meerdere soorten uit dit geslacht in dit deel van Mexico, oranje-rood in de keel. Bij de meer noordelijke variëteiten van *E. engelmannii* is deze kleur in de keel vrijwel verdwenen.

De plant komt voor in het gehele zuidelijke deel van Neder-Californië. Dit schiereiland is de droogste plek van Mexico met niet veel meer dan 10 cm regen per jaar. Iets om te onthouden bij het watergeven, alhoewel een pot natuurlijk veel droger is dan de volle grond op de vindplaatsen.

E. brandegeei lijkt sprekend op *Opuntia invicta* (Brandegeei). Beide plantensoorten komen voor in het zuidelijke deel van Neder-Californië en zijn geheel aangepast aan dit milieu. Hoewel de planten uit verschillende ondergeslachten van de cactusfamilie stammen en dus nogal verschillend zijn, vertonen ze een sterke overeenkomst in bouw en levenswijze. Dit verschijnsel noemt men convergentie en komt veel vaker voor. Brandegeei (1889) noemt bij de beschrijving van *Opuntia invicta* reeds de gelijkenis met een (toen nog onbeschreven) *Echinocereus*. Dat deze soort later naar hem vernoemd werd, zal

hieraan niet vreemd zijn. Rowley (1976) vond de gelijkenis eveneens zo opvallend, dat hij er in een artikel aandacht aan schonk. Ook de lokale bevolking kan zonder bloemen (rose versus geel) geen onderscheid zien. Roberts (1989) vermeldt voor beide soorten de volksnaam Casa Rata (rattehuis). De bedooring van deze planten is echter dusdanig, dat men een onderzoek naar de juistheid van de inheemse naam maar laat zitten.

E. brandegeei blijft meestal niet netjes in de pot. Wat wil je ook met zo'n onheilspellende naam! En omdat je de doornbuntdels toch een beetje in tact wilt laten, is voor de plant wat meer ruimte nodig. *Echinocereus brandegeei* is een plant, die in elke *Echinocereus*verzameling thuishoort en ook daarbuiten met zijn zwaar doornenkleed best gezien mag worden. De bloei is niet het sterkste punt, doch veel cactussoorten bloeien maar een korte tijd, zodat een mogelijk gemis aan bloei niet erg opvalt.

Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere-stad.

Literatuur:

- Brandegees K.S. (1889) - *Opuntia invicta* - Proc. Calif. Acad. II: 163.
- Britton & Rose (1920) - The Cactacea 2:41.
- Coulter J.M. (1896) - Preliminary revision of the North American species of *Echinocactus*, *Cereus* and *Opuntia* - Contr. U.S. Nat. Herb. 3: 389-405.
- Frank G.W.R. (1986) - Die Echinocereen von Baja California - Kuas 37(5): 90 - 98, 37(6): 122 - 134.
- Gates H.E. (1935) - Lower California *Echinocereus* - CSJA VI (10): 153/54.
- Helio Bravo-Hollis y Hernando Sánchez-Mejorada (1991) - Las Cactáceas de México vol II: fig. 102 - Uitg. Universidad Nacional Autónoma de México.
- Lindsay G. (1967) - Los *Echinocereus* de Baja California - Cact. Succ. Jrn Mex. 12 (4): 71-87.
- Pluymers (1950) - Eigenaardige bloeiwijze ener *Echinocer. Scheerii* - Succulenta 29(1): 11.
- Roberts N.C. (1989) - Baja California Plant Field Guide: 122 + 138 - Uitg. Natural History Publishing Cy.
- Rowley G.D. (1976) - Convergent Evolution - *Ashingtonia* 2(7) - Uitg. Holy Gate Cactus Nursery Ashington.
- Schumann K. (1898) - Gesamtbeschreibung der Kakteen: 290.
- Taylor N.P. (1985) - The Genus *Echinocereus*: 35 - Uitg. Collingridge.

OPPOTTEN

P.A. Roggen

Ik kweek in een kas van bescheiden omvang al 33 jaar cactussen. 's Winters minimaal 6°C. Mijn leermeester was Bommeljé, later ook Dirk van Vliet, die ik in juli jl. bezocht in Brazilië. Mijn collectie is oud en niet gespecialiseerd. Er zijn nog planten van De Laet.

Al acht jaar kweek ik deels op kleikorrels. Dat gaat als volgt: Ik neem een binnen- en een buitenpot. Die moeten redelijk passen. De buitenpot boor ik op 2/3 van de hoogte in met een gaatje of vier. In de binnenpot komen de kleikorrels van klein formaat. De planten worden daarin opgepot, nadat de wortels zijn schoongeborsteld en zijn gedroogd. Wortelloze planten gaan gewoon bovenop de iets vochtige korrels en worden aanvankelijk niet gegoten. Ik giet met regenwater waaraan ik vloeibare Pokon of iets dergelijks toevoeg; een vijfde van de concentratie waarmee men normaliter kamerplanten begiet. Het overvloedige water

vloeit af door de gaatjes, zodat de hals van de plant nooit in het water staat. Ook hier geldt: 's winters minder gieten, zelfs droogte wordt goed verdragen, mits uiteraad niet te lang. In augustus gaan alle binnenpotten eruit en worden in de tuin doorgespoeld. Daarna kan de watercyclus weer beginnen. Ook hier is na een aantal jaren verpotten geboden. De kleikorrels, die aan de wortels zitten worden intact gelaten. Dat wijst zich vanzelf. Bloei en bedoorning zijn vaak boven modaal. Bij het oppotten van een grotere cereus is een steun wenselijk, totdat de plant voldoende is beworteld. De tijdwinst is aanzienlijk en wortelluis is er niet bij! Wat let U het eens te proberen. Nog zij opgemerkt, dat buitenpotten kunnen worden gefabriceerd door de - schone - bodemplaten te dichten met zelfklevend plastic.

Veursestraat 18 2587 VM Scheveningen

THE CACTUS FILE

Vol. 1, Nr 4 van februari 1992. John Pilbeam denkt over *Thelocactus* met een globaal teeltoverzicht. Frank Thrombley geeft een kort maar interessant verhaal over de 12 ha succulentenhabitat van Baja Californië in de open lucht van San Diego. Gordon Rowley stelt een hybride voor tussen *Pachypodium namaquanum* en *P. succulentum*. David Neville geeft achtergrond, beschrijving en teelt van *Obregonia denegrii*. John Pilbeam moppert over de naamsveranderingen in de *Stapelia*-achtigen en geeft een kort duidelijke beschrijving van ieder geslacht. John Pilbeam geeft een excursie met begeleiding van de mammillaria's in Baja Californië. Roger Labbett geeft aanwijzingen om caudiciformen uit zaad op te kweken. Een lijst met de tentoonstellingswaardigheid van *Gymnocalycium*. Collin Walker en Marjorie Thorburn geven een reisverslag van een tocht door Marokko. Hoewel aardig, spreekt het verhaal van Bert Jonkers met hetzelfde onderwerp mij meer aan. Graham Charles vind dat de liefhebber ook een kweker en niet alleen een verzamelaar moet zijn. *Copiapoa laui* voor het voetlicht door David Neville. Een redactioneel artikel over zaaitoestellen wordt gevolgd door *Edithcolea grandis* van Tom Jenkins en David Neville sluit dit nummer met een overzichtsartikel van *Acanthocalycium*. **Vol. 1, Nr 5** van mei 1992 opent met een artikel over de Red Rock Canyon vlakbij Las Vegas, door Roger en Linda Labbett. *Yucca brevifolia*, *Y. schidigeri* passeren de revue, evenals variëteiten van *Agave utahensis*, *Echinocereus engelmannii*, *E. triglochidiatus*, *Escobaria vivipara*, *Opuntia erinacea*, *O. basilaris*, *O. acanthocarpa* en *Ferocactus cylindraceus*. John Pilbeam haalt *Selenicereus grandiflorus* weer eens van stal en presenteert deze met *Stapelia gigantea* var. *nobilis* als vertegenwoordigers van succulenten met de grootste en meest spectaculaire bloemen. Charlie Graham breekt een lans voor de cereusachtigen en noemt een aantal kleinblijvende soorten in deze groep van meestal grote planten. Hij besteedt veel aandacht aan de Braziliaanse vertegenwoordigers zoals *Arthroceres campos-portoi*, *A. rondianus*, *A. itabiriticola*, *A. spinosissimus*; *Pygmaocereus*. Interessant is zijn bespreking van *Arrojadoa*, de wortelknolvormende *Arrojadoa dinae*, *A. eriocalis*, *A. multiflora* zijn moeilijker dan *A. aureispina*, *A. penicillata* en *A. rhodantha*. Een ander Brazilia-

aans geslacht uit de cereusgroep is *Micranthocereus*, waarvan *M. auri-azureus* moeilijker is dan *M. densiflorus*, en de daarop gelijkende *M. flaviflorus* en *M. uhlianus*. Roger Labbett gaat in deel II van zijn melocactusreeks in op *M. bahiensis*, *M. concinnus* en hun synoniemen. John Pilbeam bespreekt in zijn tweede aflevering van *sulcorebutia* *S. arenacea* en *S. mentosa*. Eveneens in de tweede aflevering van *Mammillaria* gaat dezelfde auteur in op de achtergrond van *M. variabilis* en *M. chica*. Peter Chapman behandelt de moeilijke cultuur van *Pachypodium brevicaula*. John Pilbeam neemt van *Haworthia* de subsectie *Retusae* van de sectie *Retusae* onder de loupe. *H. comptoniana*, *H. mutica*, *H. pygmaea*, *H. magnifica* en *H. mirabilis* passeren de revue. *Echinereus brandegeei* is een prachtige plant en Dave Brewerton breekt er een lans voor. Stan Lampard haalt *Sarcocaulon* naar voren, moeilijke planten, waarvan *S. vanderietae* de meeste kans op succes biedt. John Brickwood vraagt zich af wat er verkeerd is met hybride cactussen. In het interessante geslacht *Sclerocactus* verhaalt Roger Mackie zijn teeltervaringen van de moeilijke *S. mesae-verdae*. Een selectie uit het geslacht *Escobaria* en een verhaal over vegetatieve vermeerdering van de hand van David Neville besluiten dit nummer. **Vol. 1, Nr 6** van augustus 1992 brengt een lang openingsartikel over astrophytum, waarbij ook de hybriden aan bod komen. De „creeping devil“ of *Machaerocereus eruca* van Baja California wordt in zijn habitat beschreven door Bill Weightman. Een artikel van John Brickwood biedt een Weingartia verrassing in de vorm van de afwijkende rode kleur van *W. trollii* en *W. rubriflora*, maar ook *Sulcorebutia rubriflora* en *S. torotorensis* geven prachtige paarsachtige of helderdere tinten. *Dorstenia* heeft de succulentenliefhebbers ook nog heel wat te bieden. Jon Jenkins schotel ons *Dorstenia crispa*, *D. bornimiana*, *D. foedita*, *D. ellenbeckiana*; *D. gypsophila* en *D. hildebrandtii* voor. Bill Weightman probeert de echte *Echeveria subrigida* op te sporen, en ontmoet op deze queeste *Mammillaria pringlei*. Charles Glass heeft samen met de rechtgeaarde liefhebber een goede dag in Mexico door een nieuw cactusgeslacht te vinden. Het gebeurt je niet elke dag dat je een nieuwe aztekiumsoort ontdekt in de vorm van *Aztekium hintonii* en een nieuw, volkomen afwijkend genus *Geohintonia*. De soort *Geohintonia*

mexicana lijkt op geen bekende Mexicaanse cactus, maar meer op *Uebelmannia*. John Pilbeam trekt naar de punt van Baja California en ontmoet daar *Mammillaria (Cochemiea) schumannii*, *M. poselgeri*, *M. armillata* en *M. gatesii*. Ook Robert Labett wijst ons op deze landstreek met *Pachycormus discolor*, de olifantsboom van Baja California. En tenslotte wordt in de serie handleiding voor exposanten een showwaardigheidstabel voor *Haworthia* gegeven. Welke soort in een 4, 8 inch pot of groter het beste uitkomt, is in een fraaie tabel weergegeven.

Vol. 1, Nr 7, november 1992 brengt Gordon Rowley met uitzonderlijk grote exemplaren van *Haworthia truncata*, *Lophophora williamsii* en *Aztekium ritteri*. Roger Labbett doet verslag van de Nationale Show van de British and Cactus Society met veel plaatjes van groepjes *mammillaria*, *euphorbia*, *opuntia*, *notocactus*, *agave* en *pachypodium*. David Neville vertelt over wintergroeiende *tylécodons*; *Tylécodon wallichii*, *T. reticulata*, *T. hirtifolium*, *T. rubrovenosa*, *T. schaeferiana*, *T. buchholziana* en *T. pearsonii* passeren de revue.

John Pilbeam bespreekt de 5 geelbloeiende *echinocercus*soorten *E. pectinatus* var. *dasyacanthus*,

E. maritimus, *E. subinermis*, *E. papillosus*. Dave Brewerton brengt eens wat anders met *Calibanus hookeri*, een lid van de *Agavaceae* die er uit ziet als een bos gras. John Pilbeam laat wat mooie kleine stapelia-achtigen zien als *S. flavopurpurea*, *S. kwebensis*, *S. praetermissa* en *S. glanduliflora*. De welbekende *Leuchtenbergia principis* wordt zowel in de natuur als cultuur goed bekeken door Bill Weightman. Een overzicht van de epifytische cactussen door A.J.S. Macmillan met *Hylocereus*, *Selenicereus*, *Disocactus*, *Epiphyllum*, *Schlumbergera*, *Rhipsalis*, *Hatiora* en *Rhipsalidopsis*. Een artikel wat voor sommigen belangrijk zal zijn is dat van Joe Bentley, die ons uiteenzet hoe de benodigde verwarming is te berekenen voor de kas. Joe noemt als warmtebronnen petroleum- en gasbranders naast elektrische verwarming. Het slotartikel van Pilbeam gaat over *Haworthia*, de variëteiten van *H. reinwardtii*, *H. coarctata* en *H. minima* passeren het voetlicht.

Heelsumseweg 49, 6721 GR Bennekom.

Reacties van Lezers

Bestrijding van ongedierte

Omdat Peter Knippels zo ontzettend verontwaardigd reageert op mijn toch alleen maar goed bedoelde ingezonden stuk en mij als gemakkelijke gifspuitster ten tonele voert, moet ik toch even iets recht zetten. Dat ik al meer dan tien jaar hetzelfde bestrijdingsmiddel tegen wortelluizen met succes kan gebruiken, bewijst juist hoe spaarzaam verantwoord ik hiermee omga. Alleen mijn aasbloemen, een klein deel van mijn collectie, giet ik zo'n vijf keer per jaar, heel voorzichtig, met Undeen, omdat je wortelluizen pas ontdekt als het te laat is en aasbloemen nu eenmaal zeer vatbaar zijn voor dit ongedierte. Van andere aasbloemenliefhebbers hoor ik niet

voor niets regelmatig, dat zij veel van hun planten aan wortelluizen kwijttraken. Ik dus gelukkig niet.

Wat het gebruikte grondmengsel voor succulenten betreft, ben ik nu door zijn reactie ervan overtuigd dat je (slechts) dat deel in de vuilnisbak moet gooien dat je niet vertrouwt.

Annemieke van Ling

Teisterbantstraat 15 4012 EE Kerk-Avezaath

**Discussie gesloten
Redactie**

EEN INTERIM VOORZITTER

J.J. de Morree

In 1979 werd herdacht dat de vereniging zestig jaar geleden in 1919 werd opgericht. De herdenkingspeech werd op de jaarvergadering te Steyl uitgesproken door de waarnemend voorzitter van Succulenta de heer Van Kampen. Op dat moment was sprake van een forse bestuurscrisis binnen Succulenta, waardoor een waarnemend voorzitterschap nodig was. De heer Van Kampen was, teneinde de crisis het hoofd te bieden, niet landelijk verkozen, maar aangezocht voor deze functie. Bestuurlijke ervaring had hij voldoende opgedaan in zijn werk en oa. bij de afdeling Rijn- en Delfland van Succulenta en met een trefzekerere aanpak werd orde op zaken gesteld. Nieuwe statuten voor de vereniging werden ontworpen en goedgekeurd. Zijn belangrijkste taak in het bestuurlijke jaar was om er voor te zorgen dat de rust in de vereniging werd hersteld. Daarna diende zo spoedig mogelijk weer een verkozen voorzitter de vereniging te gaan leiden. Dit zou een jaar later de heer Rubingh worden. In zijn nieuwjaarsschrijven in het eerste nummer van 1980 stelt de interimvoorzitter met tevredenheid vast dat de vereniging de stormen van het afgelopen jaar heeft doorstaan en constateert hij dat Succulenta gerijpt is. Hij voorziet dat een verdere ledengroei dan de bereikte 4000 leden waarschijnlijk niet verder zal optreden, wat in feite tot nu toe ook is gebeurd. Na de

hausse van de zeventiger jaren is het ledental aanzienlijk afgenomen. Nu in 1994 heeft het aantal zich gelukkig gestabiliseerd.

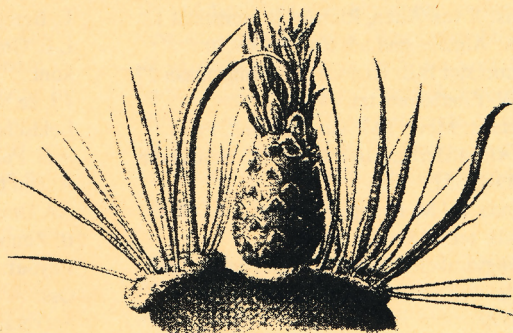
Zijn cactushobby kan men terecht als bijzonder betitelen. Hij was al vroeg succulent lid van 1928 tot 1932, waarna door zijn werk een onderbreking volgde tot na de oorlog. Hij specialiseerde zich, tot een winterstorm op desastreuze wijze een einde maakte aan zijn collectie, in het verzamelen van opuntia's en tephrocactusen. Een keuze die zeker in Nederland weinig medestanders heeft. Tijdens het interview bij hem thuis schetst hij de perikelen van het verzamelen van opuntia's, waarbij de connecties met ondermeer de cactustuin Pinas de Rosas in Spanje een goede hulp waren om aan moeilijk te bemachtigen soorten te komen. Toen hij enige jaren geleden zijn collectie en zijn kas verloor heeft hij noodgedwongen zijn verzameling ingekrompen in een kleine kas die nog steeds bij zijn huis staat. Door zijn gevorderde leeftijd en door het werk met het schrijven van een boek komt de verzameling gaandeweg meer in de verdrukking. De soorten die zich weten te handhaven geven door hun bloei echter nog steeds aan dat ze zich thuis voelen.

Koningin Emmalaan 23 2264 SH Leidschendam

VERENIGINGSNIEUWS

ECHINOCACTUS LE CONTEI

PAUL ROETTER DEL. 1859

JUNI 1994

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: Vacature

Secretaris: J. van Alten, Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere-stad tel. 036-537.69.70
Penningmeester B.B. Krijnen, Tweelingenlaan 27, 5632 AW Eindhoven, tel. 040-415497.

2e Secretaris: Mevr. J.M. Smit Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom, tel. 08389-17551.

Propaganda: P.J.M. Knippels, Aakwerf 9, 2804 MZ Gouda, tel. 01820-37364.

Verenigingsartikelen: Mevr. E. van Die van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

LIDMAATSCHAP

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur: M.J. van Eijdsden, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen..

Kosten lidmaatschap:

leden in Nederland en België f 40.--/Bfrs 725,

hier wonende jeugdleden f 20.--/Bfrs 365;

elders wonende leden f 50.-- per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA EINDHOVEN:

In Nederland: rekg nr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekg nr. 680596 bij de Postbank.

In België: Rekg nr. 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro

In Duitsland: Rekg nr. 15.65.907/019 bij de ABN/AMRO te Aachen. BLZ 390.10200

Overige landen in Europa: bij voorkeur per gekruiste (crossed) Eurocheque.

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Het verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

KOPIJ

De sluitingsdatum voor het volgende nummer is 16 juni 1994

kopij voor het tijdschrift zenden aan Mevr. J.M. Smit-Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel. 08389-17551.

Kopij voor het eerstvolgende nummer van het **verenigingsnieuws** te zenden aan: J. van Alten, Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere-stad.
Advertentie tekst voor plaatsing in het volgende nummer inleveren bij Mevr. J.M. Smit-Reesink, Pr. Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom.

REDACTIE

L. Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen.
L.E. Groen, Heelsumseweg 49, 6721 GR Bennekom.

J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

A.B. Pullen, Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen.

A. van Uijen, Graadt van Roggenweg 5 b, 3531 AA Utrecht

B. Zonneveld, Schubertlaan 196, 2324 BC Leiden.

Layout: A. van Zuylen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss.

Secretariaat: Mevr. J.M. Smit Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom.

ADVERTENTIETARIEVEN

1/16 pag. f 30,-/Bfrs 600, 1/8 pag. f 55,-/Bfrs 1100, 1/4 pag. f 85,-/Bfrs 1700, 1/2 pag. f 140,-/Bfrs 2800, 1/1 pag. f 240, /Bfrs 4800. Kortingen op aanvraag.

VERKOOP LOSSE NUMMERS

Via de boekenbeurs, zie onder instellingen

INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 XM Twello; tel 05712-72841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen. Tel. 04703-2913

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel. 045-272461

PLANTENCENTRALE

Mevr. E. van Die van Wijnen, Molenweg 56, 5671 KM Lunteren. tel. 08388-3579.

BOEKVERKOOP EN VERENIGINGSARTIKELLEN

Mevr. E. van Die van Wijnen, Molenweg 56, 5671 KM Lunteren. tel. 08388-3579.

Zie elders in het verenigingsnieuws voor gedetailleerde opgave.

BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. tel.03484-1083

JAARVERSLAG SECRETARIS**Algemeen**

Het bestuur vergaderde in 1993 acht maal, het dagelijks bestuur eenmaal. Driemaal woonden leden van het bestuur een redactievergadering bij. De eerste halfjaarlijkse ledenvergadering werd gehouden op 3 april 1993 in "De Cantharel" te Ugchelen. Deze vergadering werd besloten met een lezing door Dr. A. Lau.

De najaarsvergadering werd georganiseerd door de afdeling Brabant-België en gehouden op 16 oktober 1993 in het "Elewijt Center" te Wijtegem. Deze vergadering werd voorafgegaan door een lezing door Frank Vandenbroeck.

Tenslotte vond een "voorzittersvergadering" plaats op 18 september 1993 in het Postiljonmotel te Bunnik. De afdelingen, vertegenwoordigd door de voorzitters en secretarissen waren bijeengeroepen om de meningen te peilen over het beleidsvoornemen "Stelselwijziging contributie".

De heer J. van Eijdsden trad af als lid van het bestuur. Hij blijft werkzaam als ledenadministrateur. Benoemd werd Mevr. J.M. Smit-Reesink als 2e secretaris in het bestuur. Voor de voorzitter begon een tweede termijn.

In het huishoudelijk reglement werden wijzigingen aangebracht in verband met agendawijzigingen op de algemene vergadering, instellingen en subsidies aan afdelingen.

Op de vergadering in Ugchelen werd de beleidsnota "Succulenta 2000" gepresenteerd. De uitvoering werd door het bestuur ter hand genomen.

Op de najaarsvergadering werd de heer J. Anthunisse tot lid van verdienste van Succulenta benoemd.

Er ontstond binnen de vereniging ongerustheid over de ontwikkeling van de CITES wetgeving en de invloed van deze maatregelen op de hobby. Een werkgroep werd gevormd en een voorstel geformuleerd. Dit voorstel werd, tezamen met een verzoek tot een gesprek, gezonden naar het betrokken ministerie. Een door het ministerie aangekondigd gesprek in het najaar bleef bij een voornemen.

In verband met de verscherping van de Citeswetgeving stelde de afdeling Brabant-België voor, een Instelling "Protected succulents clearing secretariat" in te stellen. Het bestuur wilde liever eerst het aangekondigde gesprek afwachten en informeerde bij de betrokken afdeling naar gespreks-

mogelijkheden met de Belgische autoriteiten. De voorbereiding van de viering van het 75-jarig bestaan werd voortgezet. Wegens problemen met de gezondheid verliet de heer van Veen de jubileum-commissie en werd opgevolgd door de heer Huizer. De heer de Bruin versterkte de commissie. De leden werden in het "Verenigingsnieuws" regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van het programma.

Er was enige commotie door de uitnodiging van het bestuur aan de heer A. Lau om op de voorjaarsvergadering een lezing te komen geven. Onder het motto "Hoge bomen vangen veel wind" legde het bestuur de verdachtmakingen naast zich neer. Deze bleken later ook geen stand te houden.

De samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen vlotte niet. Na een jaar van stilzwijgen kwamen van Vlaamse zijde bezwaren tegen de gezamenlijk uit te geven handleiding. Teneinde de impasse te doorbreken, besloot het bestuur de handleiding nu zelf uit te geven en deze werd op de najaarsvergadering gepresenteerd.

Ook werd, wellicht terecht, Succulenta de mislukking van de themadagen verweten.

De wijze waarop de communicatie verliep, was voor het bestuur aanleiding de samenwerking binnen het SVNC te beëindigen. Naar de mening van het bestuur is samenwerking alleen mogelijk, indien de Vlamingen één afvaardiging namens allen sturen. Alleen dan is overleg op voet van gelijkwaardigheid mogelijk. We wachtten op reactie van Vlaamse zijde.

Latere pogingen om in ieder geval nog de gezamenlijke kalender te redden haalden het eveneens niet.

Door het bestuur werd een stelselwijziging contributie gelanceerd. Doel hiervan was, een grotere saamhorigheid binnen de vereniging te bewerkstelligen door middel van het meer betrekken van verspreid wonende leden in de activiteiten van de vereniging. Daarnaast ook het uitbannen van niet statutaire c.q. onreglementaire leden in diverse afdelingen en een belangrijkere rol voor de afdelingen. De wijze van contributieheffing zou dan ook meer in overeenstemming komen met hetgeen algemeen gebruikelijk is.

Naar aanleiding van de opmerkingen, dat de afdelingen nu slechts een deel van de leden vertegenwoordigen, heeft het bestuur besloten tot het houden van een enquête onder alle leden en de

besluitvorming over de stelselwijziging tot na deze raadpleging uit te stellen. De in verband hiermede aangepaste begroting werd goedgekeurd.

De kwaliteit van ons tijdschrift ging sterk vooruit. Dit kon helaas niet gezegd worden van het tijdig verschijnen. Het augustus- en oktobernummer vormden in dit verband een negatief record. Op instigatie van de hoofdredacteur kwam in de zomer een onderzoek naar de werkwijze van redactie en drukker tot stand.

Ondertussen ging het met de verschijningsdata bergafwaarts. De nummers in augustus en oktober verschenen veel te laat.

De doelstellingen van het bestuur zijn duidelijk. Gezorgd moet worden voor tijdigheid, continuïteit en kwaliteit.

Na uitvoerig overleg met redactie en drukkerij werd gekozen voor wijzigingen in de organisatie, de behandeling van de kopij, de aanlevering van het werk bij de drukkerij en de vervaardiging van de litho's.

Er werd geïnvesteerd in computerprogrammatuur en apparatuur (Inmiddels al terugverdiend). Zij het met de nodige moeite, het decembernummer was weer op tijd. Het zal tot diep in 1994 duren, voordat alle maatregelen zijn geëffectueerd.

Het jaar eindigde met een plotselinge breuk in het bestuur. Nadat vastgesteld werd, dat deze breuk niet te herstellen was, wordt naar de beste oplossing gezocht. De voorzitter besloot, in het belang van de vereniging en met inachtnemer van artikel 9 der statuten, af te treden. Het voltallige bestuur stemde hiermee in.

Bestuurssamenstelling

Mw. E. van Die-van Wijnen	sinds 01-06-1988
F.A.P. van Tricht	sinds 27-10-1990
B.B. Krijnen	sinds 13-04-1991
P.J.M. Knippels	sinds 11-04-1992
J. van Alten	sinds 11-04-1992
Mw. J.M. Smit-Reesink	sinds 03-04-1993

AFDELINGEN

Dit gedeelte van het verslag is gebaseerd op de verslagen van 31 afdelingen. Ten tijde van het schrijven van dit verslag waren alleen geen verslagen ontvangen van de afdelingen Den Helder en Leiden.

Hoewel de "score" aanzienlijk hoger ligt dan die van 1992, houdt dit niet in, dat alle verslagen een bruikbaar beeld geven van het reilen en zeilen van de afdelingen. 25 Financiële- en 29 secretariële

verslagen leverden een bijdrage aan het navolgende.

Er dient te worden afgevraagd, op welke wijze uniforme informatie kan worden nagestreefd, zodat een betrouwbaar totaaloverzicht kan worden gegeven. Het gaat uiteindelijk om een complete verantwoording van de verenigingsactiviteiten in al haar geledingen.

De afdelingsactiviteiten lijken wat af te nemen. Vergaderden de afdelingen in 1992 nog gemiddeld 10,5 maal, voor 1993 werd 9,74 maal gevonden. Hierbij nam het aantal gastsprekers zowel in relatieve als in absolute zin toe van 2,85 maal in 1992 tot 3.19 maal in 1993. De meest genoemde sprekers waren wederom W. Alsemgeest en H. de Looze. In totaal waren 34 gastsprekers actief. De avonden zonder gastspreker namen als gevolg hiervan af van 7,65 tot 6,55. Soms ging ook een afdelingsavond niet door vanwege het slechte weer of het ontbreken van vergaderruimte. Het aantal leden, dat de afdelingsvergaderingen bijwoont, verandert nauwelijks. Nu 51.06 % tegen 51,10 % in het voorafgaande jaar. Er is sprake van 22 afdelingsexcursies en 16 maal werd deelname aan/of organisatie van beurzen of tentoonstellingen gemeld. Dit lijkt een toename ten opzichte van 1992.

Misschien is dit wel de oorzaak, dat het de afdelingen in 1993 beter ging dan in 1992. 16 afdelingen meldden een overschot en 10 afdelingen een financieel tekort in 1993. De afdelingscontributie bleef in 1993 nagenoeg ongewijzigd. Zij bedroeg gemiddeld f 19,58. Dat dit cijfer iets lager ligt dan verleden jaar hangt waarschijnlijk samen met het groter aantal ontvangen verslagen. Het gemiddelde kassaldo bedraagt thans ruim 2600 gulden en dat is 3,66 maal de gemiddelde afdelingscontributie. (Voor de vereniging is dit 1,06 maal de verenigingscontributie)

Het bestuur dankt de besturen van afdelingen en instellingen, die ook 1993 weer tot een goed verenigingsjaar gemaakt hebben.

J. van Alten, secretaris

Almere, 15 april 1994.

JUBILEUMVIERING

Ten onrechte bestaat het idee, dat partners van leden in Leiden niet welkom zijn. Het tegendeel is waar. De beschikbare ruimte noopt echter tot 'regelgeving'

75 JARIG JUBILEUM

Jubileumweekend

Aanvullingen op het programma:

- de lezingen van John Lavranos zullen in het Afrikaans worden gegeven;
  - de titel van de eerste lezing van John Lavranos is derhalve "Excursies in Namaqualand";
  - de 'lezing' van de familie Tree omvat een diashow op muziek zonder spraak.
- Hierbij nogmaals het volledige programma.

Zaterdag 28 mei 1994

- 9.00-11.00: inbreng planten voor de plantenkeuring, aansluitend keuring
- 9.30-10.00: ontvangst van de deelnemers Algemene Ledenvergadering met koffie in de hal van het Rijksherbarium (Rapenburg 70-74)
- 10.00-12.00: Algemene Ledenvergadering in collegezaal van het Rijksherbarium
- 12.00 : Aanvang plantenbeurs en opening plantententoonstelling in de Orangerie
- 12.00-13.30: Pauze en aanvang doorlopende lunch- en koffie/thee-verkoop in de Orangerie
- 13.30-14.30: Lezing 'Excursies in Namaqualand' door John Lavranos (Portugal) in het Afrikaans, in de collegezaal van het Rijksherbarium
- 14.30-15.15: Pauze
- 15.15-16.00: Diawedstrijd in de collegezaal van het Rijksherbarium
- 16.00-16.30: Pauze
- 16.30-18.00: Workshop 1: 'kweken van moeilijke succulenten' in het tuinhuisje
Workshop 2: 'de rol van de computer in de hobby' in de praktikumzaal bij ingang Hortus
Workshop 3: 'fotograferen' in de kleine collegezaal van de Sterrewacht
- 18.00 : Sluiting plantenbeurs en einde Hortusdeel zaterdag
- 18.00-20.00: Koud buffet in het Rijksherbarium
- 20.00-22.00: Samen zijn met prijsuitreikingen diawedstrijd en plantenkeuring en benoemingen tot lid van verdienste in de hal van het Rijksherbarium. Uitgenodigd als speciale gast is de ambassadeur van Zuid-Afrika in Nederland.

Zondag 29 mei

- 10.00 : Aanvang plantenbeurs en openstelling plantententoonstelling in de Orangerie van de Hortus
- 10.30-11.30: Lezing 'succulenten uit Zuid-Amerika' door Frank Vandenbroeck (België), in collegezaal van het Rijksherbarium
- 11.30-13.00: Pauze en doorlopende lunch- en koffie/thee verkoop in de Orangerie
- 13.00-14.00: Audio-Visual Show (zonder gesproken woord) van Bill en Yvonne Tree (Engeland), in collegezaal van het Rijksherbarium
- 14.00-14.20: Pauze
- 14.20-15.10: Lezing 'Socotra' door John Lavranos in het Afrikaans, in de collegezaal van het Rijksherbarium
- 15.10-15.40: Pauze en mogelijkheid bezichtiging te veilen boeken en planten
- 15.40-16.30: Planten- en boekenveiling in collegezaal van het Rijksherbarium
- 16.30 : Einde plantenbeurs en einde van jubileumweekend

Zalen 10 minuten voor aanvang open, in principe alleen toegankelijk voor leden van Succulenta.

Locaties: **Hortus Botanicus**: Rapenburg 73.

- Entree: - f 3,50 (volwassenen)
- f 1,50 (t/m 12 jaar en 65+)
- gratis voor houders van Museumjaarkaart en C.J.P. leden, Vrienden van de Hortus en studenten met een R.U.L. collegekaart

Rijksherbarium: Rapenburg 70-74, ten opzichte van de Hortus aan de overzijde van de gracht gelegen!!!

In het Verenigingsnieuws van april 1994 vindt U de plattegrond van Leiden (de omgeving van de Hortus Botanicus) en van de Hortus Botanicus.

Nationale Hortusdag

De Stichting Nederlandse Plantentuinen (SNP) te Utrecht organiseert in samenwerking met de Horti jaarlijks de Nationale Hortusdag. Deze Hortusdag vindt plaats op de eerste zaterdag van juni en staat in het teken van een bepaald thema. De medewerkende tuinen ontvangen op deze dag ca. 15.000 bezoekers.

In 1994 zal de Nationale Hortusdag plaatsvinden op 4 juni en zal in het teken staan van "Zorgen voor Planten". In de uitwerking wordt bijzondere

aandacht besteed aan het 75 jarig bestaan van Succulenta en succulenten en de verzorging ervan. De individuele plantentuinen zullen in samenwerking met de afdelingen zorgdragen voor de organisatie en invulling van de dag. Het programma kan per tuin verschillen, gestreefd wordt naar een 'standaardpakket' per tuin. Dit standaardpakket omvat in ieder geval een zakje succulentenzaad met toelichting als presentje voor iedere bezoeker, strooifolder, handleiding (onder voorbehoud) en informatieteksten.

De volgende plantentuinen nemen deel aan de Hortusdag:

- Hortus Botanicus De Plantage**, Plantage Middenlaan 2 te Amsterdam (tel.: 020 - 6259021)
- Hortus Botanicus Vrije Universiteit**, v.d. Boechorststraat 8 te Amsterdam (tel.: 020 - 5484142)
- Cultuurtuin voor de Technische Gewassen**, Julianaweg 67 te Delft (tel.: 015 - 782356)
- Von Gimborg Arboretum**, Vossesteinssesteeg 8 te Doorn (Botanische Tuinen Universiteit Utrecht) (tel.: 030 - 535455)
- Hortus Haren**, Kerklaan 34 te Haren (Gr.) (tel.: 050 - 632010)
- Pinetum Blijdenstein**, Van der Lindenlaan 125 te Hilversum (tel.: 035 - 232056)
- Botanische Tuin Kerkrade**, St. Hubertuslaan 74 te Kerkrade (tel.: 045 - 415615)
- Hortus Botanicus Leiden**, Rapenburg 73 te Leiden (tel.: 071 - 277249)
- Botanische Tuin D'n Hof te Overloon** (tel.: 04781 - 42277)
- Pineta en Arboretum Landgoed Schovenhorst**, Gardenseweg 93 te Putten (tel.: 03418 - 51207)
- Arboretum Trompenburg**, Honingerdijk 64 te Rotterdam (tel.: 010 - 4526599)
- Botanische Tuin De Jochum-Hof**, Maashoek 2b te Steyl (Gem. Tegelen) (tel.: 077 - 733020)
- Fort Hoofdijk**, Budapestlaan 17, De Uithof, te Utrecht (Botanische Tuinen Universiteit Utrecht) (tel.: 030 - 535455)

JUBILEUM ZAAIWedSTRIJD

Bij het clichéfonds is door circa 300 leden zaad besteld voor de landelijke zaaiwedstrijd. Wij rekenen dus op evenzoveel deelnemers.

Willen deze leden zich thans officieel melden voor deelname? Dit kan per briefkaart aan de verenigingssecretaris of per afdeling centraal via de afdelingssecretaris.

Aan de hand van de aanmeldingen zullen wij een voor ieder zgunstig mogelijk gelegen wedstrijdkeuring regelen.

Open Dag bij Liefhebbers

Ten opzichte van de in Succulenta van april gepubliceerde lijst van deelnemers aan de Open Dag bij Liefhebbers is de heer C. Visser, De Kweek 20 te Lunteren afgevallen als deelnemer en is de lijst uitgebreid met de navolgende afdelingen en personen.

NAAM ADRES

Drenthe

Dhr. P. Ende Looveen 24, Wijster
's-Gravenhage

Dhr. A. Morcus

Nollaantje 37-39 Maasdijk

Dhr. A. Vijverberg

Vijverberglaan 17 Honselersdijk

Leiden

Mevr. P. Borst-Koelwijn

Wasbeeklaan 37 Warmond

Voorne Putten & Rozenburg

Dhr. J. de Vries

Prinsenweg 5 Vierpolders (Gem. Brielle)

Voor informatie over de Nationale Hortusdag en de Landelijke Open Dag bij Liefhebbers kunt u contact opnemen met Cees de Bruin, tel.: 078 - 162451.

Voor al uw andere vragen, opmerkingen of suggesties kunt u contact opnemen met Cok Groot-scholten (01740-27795), Jos Huizer (02522-30255), Frans Noltee (078-124200) of Peter Knippels (01820-37364).

NIEUWE VOORZITTERS

De afdeling **FLEVOZOOM** heeft een nieuwe voorzitter. Dit is de heer W. Schipper, Rederijkerstraat 51, 3842 JS Harderwijk. Tel.: 03410-21638.

De nieuwe voorzitter van de afdeling **VOORNE-PUTTEN & ROZENBURG** is de heer Joh. de Vries, Prinsenvweg 5, 3237 LN Vierpolders. tel.: 01810-14088.

We besluiten deze opgave met de nieuwe voorzitter van **ZUID LIMBURG**, mevr. M.H. van Marwijk-Fuchs, Honingboomstraat 20, 6444 CB Brunssum. Tel.: 045-270331

Allen veel succes in Uw nieuwe functie!!

Overzicht deelnemers "landelijke open dag bij liefhebbers" gebaseerd op toezeggingen door afdelingen, zoals gepubliceerd in het Verenigingsnieuws april 1994, NU AANGEVULD MET DE NAMEN VAN DE DEELNEMERS (van 10.00 tot 16.00 uur tenzij anders vermeld)

NAAM ADRES SPECIALISATIE

Arnhem

- Mevr. E. v. Die-V. Wijnen
Molenweg 56 Lunteren
- Mevr. J. Smit-Reesink
Pr. W. Alexanderlaan 104 Bennekom
- Dhr. B. Tänzer
Brinkstraat 50 Bennekom

Delfzijl e.o.

- Dhr. J. van Dijk
H.J. Engelkenslaan 34 Winschoten
kas, gemengd
- Dhr. J. Haak
Zijlvest 15 Loppersum
kas, gemengd
- Dhr. F. Haveman
Deldenlaan 1 Hellum
kas, gemengd
- Dhr. W.G. Lambeck
Slochtermeenteweg 30 Slochteren
kas, gemengd

- Dhr. A. Meerman
Nansumerweg 32 Holwierde
kas, gemengd

- Dhr. H. Nijmeijer
Semskaade 18 Stadskanaal
kas, gemengd

- Dhr. R. Schwab
Bredeweg 29 Westeremden
kas, gemengd

- Dhr. H.Th. Wolven
Ds. Sprengerweg 8 Appingedam
kas, gemengd

- Mevr. H. Ijsinga - v. Hoom Uithuizen
Havendwarsweg 3
kas, gemengd

Dordrecht e.o.

- Natuur-Educatief Centrum Weizigpark tentoonstelling

- Dordrecht
Dhr. F. Noltee Rotterdamseweg 88 kas, gemengd
Zwijndrecht

Eindhoven

- Dhr. M. de Roos
Suikerbakker 26 Veldhoven
- Dhr. A. Senders
Karel Doormanlaan 27 Helmond

Flevozoom

- Dhr. W. Schipper
Rederijkerstraat 51 Harderwijk

Fryslan

- Landgoed De Vijversberg Zwartewegsend tentoonstelling (in het bos van Ypey) permanent

- Dhr. G. de Lange
Op de Bouwen 27 Joure
kas, gemengd

- Dhr. D. de Lange
Blauwhoflaan 124 Joure
kas, gemengd

- Dhr. H. de Vries
Folgeralaan 2B Drachten
kas, gemengd

- Fam. Kramer Hegedijk 120 Langezwaag
kas, gemengd

Gooi- en Eemland

- Dhr. R. Schuitema
Blielklaan 59 Soest
tuin, kas met cactussen en vetplanten en tropische gewassen

- Dhr. H.G. Krijnen
Prof. Struyckenlaan 14 Baarn
kas met cactussen en heidetuin en rotstuijn

Gorinchem-Den Bosch

- Dhr. P. Broeren
Bosscheweg 32 Den Dungen
cactuskas, grote tuin

- Dhr. H. v. Donkelaar
Laantje 1a Werkendam
zeer grote cactus en succulentenverzameling

- Dhr. J. Emmers
V.d. Duinstraat 53 Sprang-Capelle (N-B)
cactussen en Stapelia's

- Dhr. N. Hoevenaar
Korte Nieuwstraat 43 Sprang-Capelle (N-B)
Echinocereuscollectie

- Dhr. C. Jamin
Jan Oomsstraat 6 Ammerzoden
cactussen, succulenten en rotstuijn

- Dhr. A. de Rooy
Vermeerstraat 3 Sprang-Capelle (N-B)
Gymnocaliciumcollectie

Dhr. J. van Zon
Grotestraat 8 Drunen
gemengde cactusverzameling

Dhr. A. van Zuylen
Hoefstraat 9 Oss
Mammillariacollectie

's-Gravenhage e.o.

Dhr. C. Grootcholten
Vijverberglaan 5 Honselersdijk
kas, gemengd

Groningen

Mevr. T. Bakker
Greinerstraat 10 Groningen
Dhr. W.M. de Boer
Ruimtevaartlaan 39 Hoogezand

Dhr. G. Eising
Ravellaan 44 Assen

Fam. Everts Leliestraat 5 Vries

Dhr. D. Munniksm
Elzenlaan 38 Groningen

Fam. Van Veen
De Gast 33a Zuidhorn

Haarlem

Stadskweektuin
Kleverlaan 9 Haarlem
tentoonstelling

Leiden

Dhr. J. Huizer
Boekenburglaan 54 Voorhout
kas, gemengd

Noord- en Midden Limburg

Dhr. H.H. Knapen
Kortestraat 1 Asten

Dhr. J.P.A. van Rooij
Wolfsberg 29 Asten

Dhr. C. v.d. Wouw
Maricollenweg 63 Grubbenvorst

Dhr. F. Maessen
Bereklaauw 19 Herkenbosch

Dhr. P. Verstappen
Bosscherven 46 Horn

Dhr. J. Slabbers
Molenweg 5 Herten

Dhr. A. Kurvers
Patersstraat 14 Panningen

Dhr. J.P.G. v.d. Sterren
Industriestraat 70 Reuver

dhr. M. Bieshaar
Kast. Verduyenstraat 9 Roermond

Dhr. A. Dorssers
Snelkensstraat 28a Sevenum

Dhr. T. Gommans
St. Jozeflaan 8 Smakt-Venray

Dhr. P.M. Berkhout
Hoogertstraat 11 Someren

Dhr. W. van Brussel
Kommerstraat 56 Someren

Dhr. J. Vostermans
Schoolweg 55 Venlo

Nijmegen

Dhr. K. van Elk
Dir. Trompstraat 45 Ewijk
gemengd, spec. Gymnoc, Phylloc,
Aporoc.

Dhr. J. Sweere
Bocstraat 11 Boxmeer
gemengd succ.

Dhr. J. Reynen
De Chamillylaan 33 Grave
gemengd, spec. Meloc., Discocac.

Mevr. R. Maessen
Weezenhof 12-31 Nijmegen
gemengd succ, spec.: hydrocultuur

Mevr. J. v.d. Ven
Kruisstraat 80 Herpen
gemengd succ, spec.: voeding voor
substraatteelt

Dhr. T. Heijnsdijk
Maasdijk 11 Appeltern
gemengd, succ.

Rotterdam

Dhr. L. van Erkel
Tweede Tocht 40 Nieuwerkerk a/d
IJssel
kas, gemengd

Voorne Putten & Rozenburg

Dhr. J. van Toledo
Naterseweg 4 Rockanje
kas, gemengd

IJsselstreek

Dhr. J. Lubbers
Kon. Wilhelminaweg 5 Twello
succulentenkas en grote rotstuint

Dhr. F. Warmenhoven
Tichelkuilen 208 Zutphen
succulentenkas

Zaanstreek

Dhr. L. Lammerse
Hornlaan 10 Assendelft

Dhr. F. Arens
Dorpsstraat 714 Assendelft

Dhr. C. Tuyn
Genicweg 1 Assendelft

Fam. De Groen
Oosteinde 33 Wormer
Fam. Koeman Kerkuilplantsoen 9 Wormer

Mevr. A. Hoekstra
Cluciusstraat 9 Zaandam

Zeeland
Dhr. P. Antheunisse
Marnixplein 17 Vlissingen
Dhr. T. de Rijke
Noordweg 44 Middelburg
Dhr. P. Dekker
Noordweg 476 Middelburg
Dhr. J. Mesu Nachtegaalstraat 12 Middelburg
Dhr. R. Wondergem
Dorpsstraat 38 Biggekerke

Dhr. J. de Jonge
Scheldestraat 95 Goes
Dhr. C.A. Markusse
Koos Vorrinkstraat 31 Goes
Dhr. H.M. v.d. Linde
Prunusstraat 55 's Gravenpolder
Dhr. J. Minnaar
H.A. Hankenstraat 18 Wilhelminadorp
Dhr. B. Spee Diepeneestraat 4 Borselle

OVERZICHT AFDELINGSLEDEN

afdeling	1994	1993	1992
Achterhoek	9	9	10
Amsterdam	28	29	31
Arnhem	29	29	24
Brabant-België	42	33	24
Delfzijl	20	20	22
Dordrecht	13	13	11
Drenthe	10	11	9
Eindhoven	57	63	61
Flevozoom	28	33	30
Fryslân	32	33	35
Gooi/Eemland	24	25	24
Gorinchem/den Bosch	37	44	40
Gouda	35	36	35
's Gravenhage	51	52	52
Groningen	34	36	34
Haarlem	14	11	11
den Helder	27	29	31
Hoeksche Waard	15	15	10
Kennemerland	26	27	26
Leiden	26	28	29
Nijmegen	31	37	37
Noord en Midden Limburg	65	67	66
Rotterdam	29	36	37
Tilburg	25	27	32
Utrecht	41	39	39
Voorne/Putten & Rozenburg	12	12	12
West Brabant	38	41	39
West Friesland	18	17	14
IJsselstreek	31	34	40
Zaanstreek	20	22	17
Zeeland	36	37	36
Zuid Limburg	71	70	69
Zwolle	31	35	31
	----	----	----
TOTAAL	1011	1050	1018

Ook het aantal verspreid wonende leden daalde het afgelopen jaar licht en wel van 1484 tot 1472. per saldo daalde het ledental met circa 2 %, de daling bij de afdelingen bedroeg 4 % en bij de verspreid wonende leden 1 %.

Hopelijk laten de afdelingen dit niet op zich zitten.

JUBILEUMREIS NAAR SPANJE

In het aprilnummer hebben wij medegedeeld in dit nummer nogmaals het volledige programma van deze reis af te drukken. Helaas is er nu te weinig ruimte hiervoor.

Deze 9 daagse reis gaat (zonder nachtritten) naar Tossa de Mar in Spanje. Gelogeerd wordt in een voortreffelijk hotel. Op het programma staan bezoeken aan de botanische tuinen Mar i murtra, Cap Roig, Costa y Lobera, Pinya de Rosa, verschillende kactusverzamelaars en kwekers. Tevens bezoeken aan Girona en Barcelona, Catalaans diner etc. etc.

Om de kans, dat de reis doorgaat, te vergroten, overwegen wij ook leden van andere groenverenigingen in de gelegenheid te stellen aan deze reis deel te nemen.

Leden van Succulenta, die overwegen mee te gaan, worden verzocht dit spoedig bij het secretariaat te melden. Het zou jammer zijn, indien van deze mogelijkheid tegen speciale prijs voor Succulentaleden verloren gaat.

Zij die niet over het decembernummer van 1993 beschikken, kunnen de tekst van het volledige programma bij het secretariaat aanvragen.

Afd. Achterhoek.

9 juni Gastspreker
 14 jul. Dia avond
 plaats: E.N.O. gebouw, Woerdseweg Groenlo
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Amsterdam.

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: R. Tropper, W. Achterberglaan 49,
 1422 CW Uithoorn. Tel.: 02975-
 61959
 plaats: Amsterdams Natuur- en Milieueducatiecen-
 trum, Plantage Middenlaan 2e(bellen) Amsterdam
 aanvang: 20.00 uur.

Afd. Arnhem.

9 juni Dialezing door CH. Jamin over
 Mexico.
 plaats: Zaalje van de speeltuinvereniging "Tuin-
 dorp" achter het pand Floralaan 18 Wageningen
 aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België.

11 jun. Busreis naar Nederland.
 24 jun. Lezing door Staf Cools over Nama-
 qualand.
 26 aug. Ruilbeurs voor leden.
 plaats: Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw
 de Bavaylei 116 1800 Vilvoorde
 aanvang: 20.00 uur.

Afd. Delfzijl e.o.

2 juni Dialezing door Wim Alsemgeest
 over zijn reis naar de Verenigde
 Staten
 plaats: Groene Weide, Snelgersmastraat 15
 Appingedam. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Dordrecht e.o.

9 jun. Nabespreking activiteiten jubileum-
 viering en open dag. Buitenvergade-
 ring.
 14 juli Buitenvergadering.
 11 aug. Buitenvergadering.
 plaats: De Christelijke MTS, Prof. Waterinklaan 45
 Dordrecht. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Drenthe.

1 jun. Op kasbezoek bij Piet Ende.
 plaats: Hotel Koopman, de Palz 7 Beilen.

Afd. Eindhoven.

13 juni Lezing door A. Beukelaars over
 Cactusbloemen en Astrophytum
 plaats: Wijkgebouw 't Slot., Kastelenplein 167
 Eindhoven. Aanvang: 20.00 uur

Afd. Flevozoom.

20 juni Onderlinge ruilavond
 plaats: Groen van Prinstererschool
 Verkeersweg 51 Harderwijk
 aanvang: 20.00 uur.

Afd. Fryslan.

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: A. Veenstra, Bernhardlaan 48a,
 9291 HP Kollum. Tel.: 05114-1966.
 plaats: Zalencentrum Tivoli, Huizumerlaan 59
 Leeuwarden. aanvang: 19.30 uur.

Afd. Gooi- en Eemland.

9 juni Henk Krijnen met Copiapoa's en de
 overige Chileense Bolcactus.
 plaats: Kleine zaal van Goede Herderkerk
 Simon Stevinweg 146, ingang Lieve de Keylaan
 Hilversum. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Gorinchem-Den Bosch.

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324
 BB Ammerzoden. Tel.: 04199-3856.
 plaats: Herberg De Prins of zaal Zidewinden
 Hoogstraat 50 resp. Julianastraat 1 Berlicum,
 Sprang Capelle; zie aankondiging
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Gouda e.o.

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: J. Schouten, v. Heuven Goedhart-
 straat 36, 2811 BX Reeuwijk.
 tel.: 01829-3029.
 plaats: " 't Brandpunt", Turfmarkt 58 Gouda
 aanvang: 20.00 uur

Afd. 's Gravenhage e.o.

20 juni Simon Kooy uit Noordwijk laat dia's
 zien van de heer Buining en die van
 de eigen verzameling.
 plaats: Pius-X Kerk
 Hengelolaan/hoek Zonnoord Den Haag
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Groningen.

16 jun. Kasje kijken bij 2 afdelingsleden.
 plaats: Zaal van de buurt- en speeltuinvereniging
 SELWERD, Elzenlaan 72 Groningen,
 TIJDELIJK Scholencentrum de Vinkenborgh,
 Travertijnstraat 12, aanvang 19.00 uur.
 aanvang: 19.30 uur

Afd. Haarlem

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: G. Koerhuis, Weteringstraat 34, 2023
 RV Haarlem. Tel.: 023-262624
 plaats: Kantine Stadsweektuin, Kleverlaan 9,
 Haarlem

Afd. Den Helder e.o.

4 juni Excursie naar de Hortus Botanicus in
 Leiden en Cok Grootcholten in
 Honselaarsdijk.
 11. juni Lezing Nico Uittenbroek over
 Gringo's.
 plaats: Centrum voor Natuuronderwijs "De
 Groene Poolster", Pasterstraat 6 Den Helder
 aanvang: 13.45 uur

Afd. Hoeksche Waard

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: Mw. J. Hoogvliet, M. Oosteromstraat
 7, 3262 GH Oud Beijerland. tel.:
 01860-17925
 plaats: Natuur Educatief Centrum bij de Rijksha-
 ven Numansdorp, aanvang: 20.00 uur

afd. Kennemerland

Geen Informatie beschikbaar.
 Inl.: W.J. v/d Plas, Vredenburg 37, 2036
 HC Haarlem. Tel.:023-358530
 plaats: gebouw "entresols", Zeewijkplein 1
 IJmuiden. Aanvang: 20.00 uur

Afd. Leiden

Geen Informatie beschikbaar.
 Inl. Th.Q. Hoekstra, Frankenburg 54,
 2235 AR Valkenburg. Tel.:01718-
 71497
 plaats: Berlagestraat 2 Leiden
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Nijmegen

7 juni kasbezoek bij Mevr. van Die.
 5 juli kasbezoek
 2 aug kasbezoek bij Jan Reynen
 plaats: Opleidingscentrum 't Vanck
 Energieweg 19 Nijmegen Aanvang: 20.00 uur

Afd. Noord- en Midden Limburg

juni dialezing door hr. Goossens "7 maal
 in Mexico"
 aug. Dialezing door hr. Nabbers over
 Mesems.
 plaats: zaal van de kanovereniging "de Viking"
 Vikingweg 1 Venlo. Aanvang: 20.00 uur

Afd. Rotterdam e.o.

27 juni Nico Uittenbroek "Floriade Bloe-
 menpracht"
 plaats: bovenzaal van het Wijkgebouw Pier 80
 Rösener Manzstraat 80 Rotterdam
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Tilburg

13 jun. Thema-avond over enten door: Huub
 Kiesebrink.
 plaats: Kasteelhoeve, Hasselstr 256 Tilburg
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Utrecht e.o.

9. juni Kasbezoek
 plaats: Buurthuis Ravelijn
 H.Graaflandstraat 2a Utrecht
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Voorne-Putten en Rozenburg

?? juni Uitje naar v.d. Weert te den Haag en
 Cok Grootcholten te Honselaarsdijk.
 plaats: Het Trefpunt, Burg. v.d. Blinklaan 5 Vier-
 polders Gem Brielle). Aanvang: 19.30 uur

Afd. West-Brabant

4 juni Excursie
 18 jun Kasbezoek Hr Bakker.
 plaats: cafe rest. "Marktzicht", Markt 50 Etten-
 Leur. Aanvang: 14.00 uur

Afd. West Friesland

Geen informatie beschikbaar.
 Inl.: K. Hagenaars, Spinel 32, 1703 GH
 Heerhugowaard. Tel.:02207-16612

Afd. Ysselstreek

24 jun. Uitzwermavond bij leden in Zutphen
 2/3 jul. Excursie Duitse grensstreek.
 28 aug. Succulentenbeurs
 plaats: Autodistribution van Rijn, Manegestr 3
 Deventer. Aanvang: 20.00 uur

AFDELINGSNIEUWS - 3

Afd. Zaanstreek

3 juni Kasbezoek bij leden.
plaats: kantine van de sporthal De Springplank
Saenredamstraat 34 Assendelft
aanvang: 20.00 uur

Afd. Zeeland

11 juni Kasbezoek door de afdeling Gouda.
24 juni Bijeenkomst te Kwadendamme
(Berkenhof)
26 aug. Bijeenkomst
plaats: Thomaskapel aan de Vrijlandstraat Middel-
burg. Aanvang: 19.30 uur

Afd. Zuid Limburg

7 juni Het grote cactussen en vetplanten-
spel door J. Jagerzky.
plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12 Schim-
mert. Aanvang: 19.30 uur

Afd. Zwolle

Geen informatie beschikbaar.
Inl. A.B. Pullen, Rinkslag 19, 7711 MX
Nieuwleusen. Tel.: 05296-2284
plaats: Gebouw de Groene Welle, v/h Centrum
voor Tuinbouwonderwijs, Prinses Margrietstraat 2
Zwolle. Aanvang: 19.30 uur

EVENEMENTEN - 1

1994

28/29 mei

Jubileummanifestatie/Voorjaarsvergadering etc.

4 juni

Nationale Hortusdag/Landelijke open dag Succu-
lenta.

4 juni

Beurs afdeling Amsterdam i.s.m. de firma Ubink
te Kudelstaart.

4/5 juni

Show en beurs Zuid Limburg, incl tentoonstelling
tekeningen Carla Wolters. Georganiseerd onder
het motto "Bizarre Vormen" in de botanische
tuin van Kerkrade. (10-17 uur) m.m.v. onze "bu-
ren" van Belgisch Limburg en Aken. Entree f
3,50, kinderen gratis. Route: autoweg E39, N281,
afslag Heerlen Zuis/Kerkrade. Vanaf Station
Heerlen bus 42/46, halte Terwinselen. Tafelhuur
bedraagt f 7,50 pm/pd. Inl. J.Essers, Hokkelen-
bergstraat 8, 6444 AG Brunssum. (045-251191)

5 juni 1994

4e Liempde Planten-liefhebbersmarkt aan het

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTER- VERENIGINGEN

Aylostera

10 juni Dialezing door Willy Verelst "An-
dere Succulenten"
5 aug. Barbeque.
6-7 aug. Opendeurdagen
plaats: Zaal 't Duifken, Zijpstraat 15 9308 Hof-
stade. Aanvang: 20.00 uur

Cactusvrienden Limburg

20 jun. Utah door F. Lampoo
15 aug. Gymnocaliciums door L. Bercht
plaats: Cultureel Centrum, Dekenstraat 40 Heus-
den Zolder. Aanvang: 20.00 uur

Grusonia

10 juni Tillandsia's door Frans Noltee (Don
Bosco)
2 juli Grusonia's vijfde barbeque (Gits)
12 aug. Hooggebergteplanten uit Zuid-
Amerika door Fermin Vergauwen en
Frans Vermeir (Don Bosco)
plaats: Zaal Vijverhof te Tielt of Don Bosco te
Torhout. Aanvang 20.00 uur

Looeind te Liempde. Naast succulenten ook
Hoya's, Tillandsia's, Orchideeën, Rots- en orange-
riepplanten. Openingstijd van 10-16.30 uur. Kraam-
huur f 40.= per kraam van 4 m. Gaarne tijdig
reserveren bij F. van Tricht, Bachstraat 3, 5283
KK Boxtel; tel 04116-84250.

16 juni

75e verjaardag van de vereniging SUCCULENTA.

18 juni

Ruil en Verkoopbeurs Aylostera van 10-19 uur in
de zaal 't Duifken, Zijpstraat 15 te 9308 Hofstade
(Aalst) Inl. Bob de Brouwer, Ramertsraat 46 1760
Roosdaal, (054/339574)

21 augustus

Regionale ruilbeurs van de afdeling West Brabant.
Plaats: Café Marktzicht, Markt 50 te Etten Leur.
Aanvang 10.00 uur, einde omstreeks 15.00 uur.
Het café Marktzicht is per trein te bereiken en
bevindt zich circa 10 minuten vanaf het Station
Etten Leur. Per auto vanaf Roosendaal of Breda
komt U via de afslag "Centrum" op de markt.

Voor het (gratis) reserveren van tafels kunt U
 contact opnemen met L. van Vlimmeren, tel.:
 01652-15309.

28 augustus

Cactus en Vetplantenbeurs van het Oosten in de
 Hanzehof, Coehoorsingel 1 te Zutphen. Ope-
 ningstijd van 11.00 tot 16.00 uur en de toegangs-
 prijs bedraagt f 1,-

Voor standhouders is de zaal open om 9.30 uur.
 Tafelhuur bedraagt f 4,50 p/m (maximaal 4 m,
 meerdere op aanvraag). Plaats reserveren uitslui-
 tend door vooruitbetaling van f 5,- op rek
 38.67.96.319 t.n.v. F.J.G. Hilge te Zutphen (tel.
 05750-29610) onder vermelding van aantal meters
 inzake beurs 94 met uiteraard Uw naam en adres.

3 september

Internationale Cactusmarkt te Nijmegen

10/11 september

E.L.K. te Blankenberge in België. Het programma
 ontvangt U in Blankenberge. Informatie en aan-
 melding bij de heer J. Linden, Onderste Wehr 53,
 6344 LC Hoensbroek, tel: 045-220966.

Inlichtingen voor de plantenbeurs tijdens dit

weekend bij de heer G. Cools, Adrinkhovenlaan
 107, 2150 Borsbeek te België.

17 september

Cactussen- en vetplantenbeurs van het Noorden in
 "Intratuin", Cuypersweg 5 te Groningen. Als
 voordeel van "Intratuin" zien wij de ligging aan
 de Noordelijke Rondweg, parkeergelegenheid, de
 mogelijkheid, de planten direct bij de ingang uit te
 laden en de gratis toegang. Wij kunnen 125 metr
 tafel verhuren a f 5,- p/m, waarbij leden van de
 organiserende afdelingen bij voorrang plaatsruimte
 kunnen reserveren. Openingstijd van 10-16 uur,
 inbreng planten vanaf 8.30 uur. Reservering bij P.
 van Veen, de Gast 33 a, 9801 AB Zuidhorn. Uw
 reservering wordt definitief na ontvangst van het
 huurbedrag op postbanknr 867246 of banknr
 37.58.55.718 t.n.v. P. van Veen

14/22 oktober

Jubileum-verenigingsreis Spanje (onder voorbe-
 houd)

15 oktober

Najaarsvergadering te Assendelft

OPEN DAGEN

OPEN DAG	ADRES	PLAATS	INFO VERZAMELING
5 juni 10/16 uur	Kortestraat 1, Wolfsberg 29, Maricolleweg 63, Bereklaauw 19, Bosscherven 46, Molenweg 5, Patersstraat 14, Industriestraat 70, Kast. Verduynstraat 9, Snelkensstraat 28a, St. Jozeflaan 8, Boogertstraat 11, Kommerstraat 56, Schoolweg 55.	Asten Asten Grubbenvorst Herkenbosch Horn Herten Panningen Reuver Roermond Sevenum Smakt-Venray Someren Someren Venlo	
11/12 juni 10/19 uur	Stwg op Oosthoven 39 Schoolstraat 26	Turnhout België Turnhout België	
26 juni 10/17 uur	Kasteel Verduinenstraat 9 Bereklaauw 19 Bosscherven 46	Roermond Herkenbosch Horn	
10 juli 10/17 uur	Snelkensstraat 28a Laarweg 7	Sevenum Sevenum	
24 juli 10/17 uur	Jacob Catsstraat 61 Geuldersedijk 2 Schoolweg 55	Blerick-Venlo Arcen Venlo	
31 juli 10/17 uur	Industriestraat 70	Reuver	

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor nr 4/1994 moeten voor **16 juni** worden opgestuurd aan Mevr. J.M.Smit Reesink, tel. 08389-17551 (adresgegevens op pag. 38)

Te koop gevraagd: W.Haage: Kakteen von A bis Z. Succulenta jaargangen van 1983 t/m 1991. J.W. Westerhof, Braamlaan 11, 9321 GE Peize (Dr.), Tel. 05908-32837.

Afd. Tilburg heeft nog een ruime voorraad goede lava, korrelgrootte ca. 4 mm zonder gruis. Prijs f 4,75 per zak van 20 ltr. Informatie Tel. 013-700778. H. van Helderer afd. Tilburg.

Te koop: ongeveer 100 cactussen liefst in een koop. Tel. 01860-14133. A. van Hoog, Sportlaan 50. Oud Beijerland.

Te koop: wegens verhuizing, tegen elk redelijk bod, ca. 150 cactussen en vetplanten. H. Hartog, Clarissenhof 28, 4133 AC Vianen. Tel. werk 030-972910, thuis 03473-73874.

Te koop: Alu kas 3,10 x 1,90 vraagprijs f 750. Tevens planten (weefselkweek) *Brachystelma australe* ES 1986 f 2,50, *Gymnocalycium griseo palladum* f 1,=, *Coryphanta asterias* f -,50, *Mammillaria coahuilensis* f 1,=, *Echinofossulocactus vaupellianus* f 1,= en *Solisia pectinata* f 1,50. Robert Wellens, St Felixstr. 13, 4411 DB Rilland. Tel 01135-1461

Gezocht: Euph. liefhebber(s) die geregeld schriftelijk contact met gelijkgestemden willen hebben om zo zichzelf en hun hobby te verrijken. Interesse? Bel dan 00-32-33843865 na 19 uur voor meer info Andre van Damme, Jacobslaan 13, B-2980 Zoersel, België.

Te koop gevraagd: kweektafels, kweekbakken (ook verwarmd) Cactusboeken en Succulenta, jaargangen 1956 t/m 1970. W. Talsma, Treublaan 6, 2221 AL Katwijk.

**Cactus- en Vetplantenkwekerij
Kramer
Hegedijk 120, 8404 GE Langezwaag.
Tel. 05130-88140**

(tussen Heerenveen en Gorredijk)
geopend: ma./vr. 9.00-18.00 uur, za. 9.00-17.00 uur.

**Frans Noltee
Cactussen en andere vetplanten
Rotterdamseweg 88
3332 AK Zwijndrecht
tel. 078 - 124200 Fax 078 - 198396**

Nieuw

Een grote sortering zeldzame succulenten uit Madagascar.
Alles uit zaad vermeerderd en voor een deel
niet eerder in Nederland aangeboden.
Haast U, want van vele soorten is de voorraad zeer beperkt
Hebt U mijn gratis prijslijst al aangevraagd?

Tevens te koop Kweektabel voor cactussen en andere succulenten.
Prijs f 7,50
(f 9,50 incl. porto en verpakking)
Zie boekbespreking in het aprilnummer van Succulenta.

Geopend iedere zaterdag van 9-4

KAKTEENLADEN VERZENDHANDEL VOOR HOBBYBENODIGDHEDEN EN VAKLITERATUUR

Eggli/Sukkulenten 336 blz., 343 kleurenfoto's, 15 geogr. kaarten, 5 tek., DM 198,-; Euphorbia Journal Vol.1 DM 115, Vol.2-8 ieder DM 85,- (prachtige kleurenfoto's). Hammer/The genus Conophytum eng., 283 blz., 279 meest kleurenfoto's, DM 185. Isley/Tillandsia, 270 blz., 240 kleurenfoto's, 150 zw/w foto's, 24 tek., DM 119,-; Moser/Die Kakteenflora Paraguays, 168 blz., 74 kleurenfoto's, 152 zw/w afb., DM 58,-; Preston-Mafham/Kakteen Atlas, 223 blz., 1094 kleurenfoto's, DM 88,- (eng. uitg. voor DM 89,- leverbaar); Redoute/Kakteen u.a. Sukkulente een keuze uit de "Plantes Grasses" van de Condolle, 177 blz., 80 kleurentabellen DM 26,-; Ritter/Kakteen in Sudamerika (prijzverlaging van uitg.) Bd. 1-4 compleet DM 128,-. Vol.1 Brazilië, Uruguay, Paraguay, 378 blz., 10 kleurenfoto's, 248 zw.w.foto's, DM 32,-. Vol. 2 Argentinië, Bolivia, pag. 375-856, 12 kleurenfoto's, 467 zw.w. foto's DM 39,-. Vol. 3 Chili (monografie) pag. 857-1238, 13 kleurenfoto's, 378 zw.w. foto's, DM 33,-. Vol. 4 Peru, pag. 1239-1692, 15 kleurenfoto's, 326 zw.w.foto's, DM 37,-. Rowley/Caudiciform & Pachycaul Succulents, 282 blz., 473 kleurenfoto's. DM 165. (Herdruk; prachtige kleurenfoto's). Taylor/Genus Echinocereus, eng., 160 blz., 12 pag.grote kleurentabellen, 30 ill., 6 kaarten DM 69,- (nog slechts weinig ex. leverbaar).

Bestellingen schriftelijk of per fax. Prijzen vrijblijvend en met verzendkosten. Export tegen proforma-rekening. Betalen kunt U per intern. postwissel, met Eurocheque of op ons postgironummer in Arnhem 3440773. U betaalt voor leveringen uit Duitsland geen BTW meer

**Jörg Köpper Verzendboekhandel en Antiquariaat Internationale Boekhandel
Lockfinke 7 D-42111 Wuppertal Tel.: + 49 202703155 Fax +49 202703158**

Vetplantenkwekerij **Uwe Beyer**

Dorfstrasse 10, D-56729 Nettehoefe, Duitsland.
Tel. 02655/3614

Uitnodiging

Iedereen is van harte welkom bij de grote mesemb-ontmoeting in Nettehoefe op 2 en 3 oktober, telkens van 8 tot 18 uur, georganiseerd door de belangengemeenschap "mesemb" (Fachgesellschaft andere Sukkulente). Vergadering op zaterdag na 18 uur. Voor de vergroting van de variëteit van het tentoonstellingsmateriaal gelieve u ook zoveel mogelijk planten mee te brengen. Ruil- en verkoop eveneens mogelijk. Tafels staan gratis ter beschikking. Voor kamerreservering en informatie gelieve u zich te wenden tot bovenstaand adres.

Vraagt u ook eens naar mijn gratis lijst. Bezoek na telefonische afspraak.

U kunt Nettehoefe bereiken door de AUTOBAHN A61 te volgen (Keulen, richting Koblenz)

U neemt de afslag WEHR in de richting NÜRBURGRING.

Vervolgens de afslag WEIBERN. Hier gaat U linksaf richting MAYEN en na enige tijd kunt U rechtsaf naar NETTEHOEFE.

CACTUSSEN TE KOOP GEVRAAGD

Collecties, zaaisels en Copiapoa's.
J.F.A. Wortelboer, Meer en Vaart 360,
1068 LH Amsterdam, tel. 020-6191055

British Cactus & Succulent Society

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij Bradleya voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Compleet lidmaatschap, incl. Bradleya

In de EEG..... £22.00

Buiten de EEG..... £24.00

Excl. Bradleya resp. .... £12 en £13

Overzeese bestemmingen per luchtpost. Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

**Hon. Membership Secretary:
Mr. P.Lewis, 1 Springwoods, Courtmoor,
Fleet, Hants GU 13 9SU Engeland.**

TE KOOP GEVRAAGD

bent U genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met:

Gerrit Melissen, Korenmolen 9,

3738 WL Maartensdijk, tel 03461-3366

Bloemen - en plantentuin VAN DONKELAAR

Werkendam, Laantje 1 tel. 01835 - 1430 giro 150983

OPEN DAG 2 juli 1994

Onze grotecollectie cactussen en vetplanten is dan te bezichtigen. Ook zijn er stands van diverse planten-verenigingen. Het beloofd weer heel gezellig te worden.

Verschenen zijn: Hoya-Ceropegialijst f 7,50, Mesemlijst f 2,50 en Epifytische cactussenlijst f 3,= allen tezamen voor f 10,=. Uitsluitend te bestellen door storting op ons gironummer.

Afd. Noord en Midden Limburg

CACTUSVOEDING

volgens recept Jan Hovens

meest geschikte voeding voor alle substraten

Prijs per liter f 3,= (excl. statiegeld)
(vanaf 5 liter f 2,50)

G. Linssen Venlo tel 077-823812

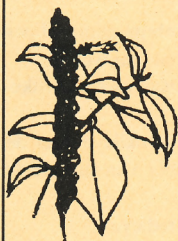
J. Schraets Arcen tel 04703-2913

CACTUSSEN - EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor GRATIS ZAADLIJST

DOUG EN VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig.

Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkactus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUREN BOEK

Bankastraat 10
2585 EN's Gravenhage
tel. 070-3505648

uhlig kakteen

D7063 KERNENi. R.
(Rommelshausen) bij Stuttgart
Postbus 1017, Duitsland
Tel. (07151)41891 Fax (07151)46728
Kwekerij: Hechnachterstrasse

- * meer dan 200 geslachten, meer dan 1000 soorten zeldzame planten en zaden.
- * verzending over de gehele wereld.
- * bezoekers en groepen zijn van harte welkom.
- * onze planten- en zaadlijst ontvangt U op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon.

Breng tijdens Uw vakantie eens een bezoek aan Cactuskwekerij Lakerveld. U zult verrast zijn van de vele soorten en vormen, die U bij ons aantreft.

Wij zijn geopend iedere zaterdag van 8 tot 17 uur. Op andere dagen uitsluitend na telefonische afspraak.

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD LEXMOND

TEL.: 03474 - 1718 (Tussen Lexmond en Meerkerk), Lakerveld 89

DE MELOCACTUSSEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

H. & B. Antesberger

Om kennis te nemen van het omvangrijke melocactusonderzoek op de Nederlandse Antillen de volgende bijdrage.

Aruba, Bonaire, Curaçao en een aantal kleinere eilanden om hen heen liggen terzijde van de hoofdketen van de Kleine Antillen en westelijk van de hurricanezone. Regenval is zeldzaam, bijvoorbeeld ongeveer 50 cm per jaar op Bonaire en ongeveer 60 cm op Curaçao bij temperaturen van 26 tot 30 °C. Door deze klimaatsomstandigheden en de voortgaande overbeweiding door geiten wemelt het van cactus- en andere xerofyten in dit halfwoestijnklimaat.

De drie eilanden bestaan uit vulkanische rotsen die omringd zijn door kalksteenplateau's. Dominante soorten overal op de eilanden verspreid zijn *Subpilocereus repandus*, *Stenocereus (Ritterocereus) griseus*, *Opuntia wentiana* en de wat minder verspreide *Pilosocereus lanuginosus*.

Maar onze speciale interesse in 1987 was *Melocactus macracanthus*, waarvan wordt aangenomen dat het de enige melocactussoort is die op de Nederlandse Antillen groeit.

Toen mijn dochter en ik onze eerste expeditie naar Aruba maakten (2x Aruba, 2 x Curaçao, 1 x Bonaire) hadden wij geen problemen om *M. macracanthus* in het veld te vinden. En wij merkten dadelijk zijn verschillende verschijningsvormen op die zonder twijfel gebaseerd zijn op een hoge variatiegraad, die was en nog de reden is voor zo vele synoniemen.

In het noordelijk deel van Aruba in de buurt van „California light house” vonden we een kleine populatie melocactussen. Al deze exemplaren hadden een erg rood cephalium met weinig wol er in. Wegens veel kenmerkende verschillen met *M. macracanthus* werd de plant als een nieuwe soort beschouwd en *M. barbarendis* gedoopt (AHB (=H. & B. Antesberger) 13). In het zuidoostelijk deel van Aruba werd een andere melocactuspopulatie erkend als een „goede soort” in 1987. De planten zijn middelgroot met een klein grijs, zeer wollig cephalium. Deze soort werd *M. bozsingianus* genoemd (AHB 3).

In 1989 hadden we een verblijf van drie weken op Curaçao. Op een paar onbewoonde eilanden ontdekten we een citroengeel bedoornde melocactus, die echt een opvallende nieuweling is. Op het eerste gezicht leek het *Echinocactus grusonii* te zijn, maar deze soort groeit niet op de Caraïbische eilanden. De zo gedoopte *Melocactus citrispinus* (AHB 37) is zo verschillend van andere soorten van de

Melocactus barbarensis ANTISB. (AHB 13) in habitat

Nederlandse Antillen tot Tobago en de melocactussen in het noorden van Zuid-Amerika dat er tot nu toe geen enkele verwantschap met andere soorten kan worden vastgesteld.

Toen Aruba in 1989 een tweede keer werd bezocht vonden wij enkele nieuwe maar kleine populaties in het noordelijk deel van het eiland, die nu grotendeels uitgeroeid zijn voor hotels voor toeristen. De nieuwe melocactus is een „goede soort” en werd *Melocactus laui* genoemd (AHB 40 a). Het is een kleine kegelvormige melocactus met een klein cephalium en een paar rode borstels.

De vier genoemde melocactussen en *M. macracanthus* zijn zelfbestuivend. Rodgers en Evans (1981) veronderstelden dat het een soort kolibri was, die ook een bestuiver van *M. macracanthus* is. Onze eigen waarnemingen bij *M. barbarensis*

bevestigen met deze waarneming tenminste dat de vogels nectar uit de bloemen nemen. Van alle soorten worden vruchten uit het cephalium geperst, soms tot 15 cm omhooggeworpen en vallen op de grond rondom de volwassen planten waar zij vaak worden verzameld door hagedissen. Deze dieren klimmen ook naar de cephaliums omhoog, plukken de vruchten er uit en eten ze op. De zaden passeren de ingewanden zonder beschadigd te worden en worden in de omgeving verspreid. Zij zijn door de hagedissen voorzien van mest en vocht.

Samenvatting:

Tot nu toe weten we dat er vijf „goede melocactussoorten” op de Nederlandse Antillen groeien. In het bijzonder *M. macracanthus* heeft zo’n grote graad van variabiliteit („var. en forma” dat er

veel taxonomisch werk te doen is bij deze soort.

„Goede soorten” zijn *M. barbarendis* Antesb.; *M. bozsingianus* Antesb.; *M. laui* Antesb., die de nauwste verwanten zijn van *M. macracanthus*.

M. citrispinus Antesb. heeft geen zichtbare verwantschap met de vier andere soorten.

De groeiplaatsen van de vijf soorten is meestal gescheiden.

Op Aruba groeit *M. barbarendis*, *M. bozsingianus*, *M. laui*, *M. macracanthus*.

Op Curaçao *M. citrispinus*, *M. macracanthus* en *M. bozsingianus* (bijna uitgestorven).

Op Bonaire *M. macracanthus* (zeer afwijkende exemplaren) en misschien een nieuwe „goede soort”.

Dankbetuiging

Wij zijn iedereen die ons op een of andere manier geholpen heeft zeer erkentelijk. We zouden in het bijzonder willen bedanken voor hun persoonlijk advies en hulp: Prof. dr. D. Fürnkranz, Universiteit Salzburg, dr. A.O. Debrot en Drs. J.A. De Freitas van STINAPA in Curaçao.

Ignaz-Harrerstrasse 97, A-5020 Salzburg, Oostenrijk

Vertaling : B. Groen

Noot redactie

In deze bijdrage werd voorbijgegaan aan het werk van Suringar en Valckenier Suringar, die van deze eilanden reeds een groot aantal soorten hadden beschreven.

De namen *Melocactus barbarendis* (later gecorrigeerd tot *barbata*) en *M. bozsingianus* zijn mogelijk niet geldig gepubliceerd, omdat het twijfelachtig is of het publicatiemedium algemeen toegankelijk is voor botanici (International Code for Botanical Names ICBN) Art. 29.1. Een plantbeschrijving in bv. de Telegraaf is ongeldig, niet toegankelijk voor buitenlandse botanici. De naam *M. citrispinus* is ongeldig, omdat een Latijnse diagnose ontbreekt, het nomenclatorische type ontbreekt en de publicatiemethode is ongeldig (ICBN art. 29.4, 36, 37).

Subpilosocereus repandus is volgens het IOS *Cereus repandus*, *Opuntia wentiana* is *O. caracassana*, *Melocactus laui* is synoniem met *M. macracanthus*.

Literatuur

- Antesberger, H. & B. (1988) - *Melocactus barbarendis*. - Kakteen und Orchideen Rundschau 13(2): 13-19.
- (1989) - *Melocactus citrispinus*. Salzburger Nachrichten, August: 6.
- (1989) - *Melocactus bozsingianus*. - Kakt. Orch.-Rundschau 13(2-3): 17-23.
- (1990) - *Melocactus citrispinus* - Kakt. Orch. Rundschau 15 (1):1-6.
- (1991) - *Melocactus laui*, a new species from Aruba - Cactus & Succ. Journal (US) 63 (5): 241-243.
- Backeberg, C. - Die Cactaceae IV.
- Britton, N.L., J.N. Rose (1922) - The Cactaceae: 220-236.
- Denffer, D., H. Ziegler, F. Ehrendorfer, A. Bresinsky (1983) - Strassburger, Lehrbuch der Botanik 32. - G. Fischer Verlag, Stuttgart.
- Rodgers, C.N., P.A. Evans (1981) - *Melocactus macrocanthus* in habitat. Cact. Succ. J. (GB) 42(2/3).
- Rowley, G.D. (1980) - Pollination Syndromes and Cactus Taxonomy. Cactus Succ. J. (GB) 42 (4): 95-98.
- Wagenaar Hummelinck, P. (1938) - Notes on the Cactaceae of Curaçao, Aruba, Bonaire and N. Venezuela. In Recueil travaux bot. Neerl. 35: 29-55.
- (1942) - Het *Melocactus*-onderzoek. Gedenkboek J. Valckenier Suringar. - Nederl. Dendrologische Ver.: 88-98.

CRIMINALITEIT

Gerard de Lange

Een oplossing voor de stijgende

criminaliteit

Dat éne kleine cactusschaaltje, gekregen bij mijn huwelijk in 1962, herbergde in het midden, als blikvanger een *Opuntia microdasys*, u kent hem wel, dat kreng met zijn uiterst gemene bruine glochiden en een aaibaarheidsfactor van 0,0. (nul komma nul). Mijn vrouw noemt ze dan ook steevast: „Au!puntia”

Wel, dat gemene schepsel, die opuntia dus, gaf ik een ereplaatsje in mijn toen nog houten kas, pal voor een tuimelraam dat aan de onderkant scharnierde en boven openviel tot het kettinkje strak stond.

Ingenieus bedacht vond ik. Terwijl andere meestal zeldzamere planten nogal eens het loodje legden, groeit dit exemplaar wel zéér voorspoedig. Hij kreeg steeds meer én grotere oren. In gedachten noemde ik hem dan ook stiekum „Mr. Pieter van V.”, óók een en al oor (volgens Freek). Een nadeel was wel, dat het tuimelraam van binnenuit niet meer gesloten kon worden zonder een poliklinische opname bij een huidarts te riskeren. Het grote raam stond dus dag en nacht open. Als de winter naderde toog ik met hamer en spijkers naar de achterkant van de kas, aan een openbaar pad om het raam dicht te timmeren, Tot het in maart weer open kon

Goudeerlijk als ikzelf ben, had ik er nooit bij stilgestaan dat mogelijke onverlaten dus 's zomers langs die weg de hele kas gemakkelijk leeg konden pleuren, ware het niet dat „Mr. P. van V.” dat met zijn tergende jeuk ver'oor'zakende weerhaakjes

zulke snode plannen wist te verijdelen.

Geen criminele katten, vogels, néé zelfs de grotere vliege- en muggesoorten hebben het ooit gewaagd mijn kas binnen te dringen, dankzij „Mr. P. v. V.”

Goed, door deze positieve ervaring een beetje overmoedig geworden bedacht ik het volgende experiment: In mijn voortuintje, anderhalve meter van de openbare weg, plantte ik in een verhoogd plateau twee flinke opuntia's en een hele dikke ferocactus, een enorme rotsactus en een paar metershoge cereuspalen. Er werd veel naar gekeken maar niemand, zelfs dronken jongelui niet, hadden het gore lef deze pronkstukken met de vinger aan te raken. Jarenlang hebben ze daar elke zomer gestaan. Tot mijn vrouw mij overtuigde (in het kader ter voorkoming van diefstallen) dat ik de kat niet op het spek mocht binden. Omdat de planten langzamerhand toch te zwaar en te groot werden om ze elk jaar binnen te halen heb ik ze voor een flinke prijs verkocht aan het plaatselijke politieburo, waar ze nu in de hal staan te pronken, veilig en wel.

Van een klein gedeelte van de opbrengst kocht ik drie van die mooie compacte gele conifeertjes en plaatste die vervolgens op de lege plek. mooi, héél mooi. Nog geen veertien dagen later, fietste ik slaapdronken naar mijn werk en ontdekte een afgrijselijk lege plek in mijn voortuintje. Weg konifeertjes! Pleite.! Sindsdien staan er weer grote, voor mij kostbare cactussen en niemand, werkelijk NIEMAND taalt er naar. Is dat niet zeldzaam?

Op de Bouwen 27, GP Joure

EEN BEZOEK AAN PAUL DEKKER

Joop Smit-Reesink

Begin september is het weer zover! Dan ga ik graag uitwaaien op Walcheren. Het wijde land, de zon, de zee, wandelen langs het strand en in de fraai gerestaureerde eeuwenoude stadjes. Dan is het ook weer tijd voor een jaarlijks bezoek aan Paul Dekker, de man die hier het hele jaar door van geniet. En hiervan niet alleen, getuige zijn al sinds 1961 bestaande hobby.

Paul Dekker, voor velen van ons een bekende naam, een bekende man. Tien jaar lang was hij ledenadministrateur, vele jaren voorzitter van de afdeling Zeeland, nog steeds is hij actief in de ELK-commissie. Hij vertelt met plezier van de vele beginnerspakketjes, die hij verstuurde in de tijd, dat Succulenta meer dan 4000 leden had. En van de Belgische non, die voor hem bad, omdat hij haar gratis cactuszaden gezonden had, die, o wonder, ontkiemden en groeiden!

Nadat we "bijgepraat" hebben en gelachen om twee malle parkieten, die vanwege de lieve vrede naast elkaar ieder in een eigen kooi zitten, gaan we snel naar de kas om te kijken wat er nu weer groeit en bloeit.

Heel veel Asclepia's zijn er, verdeeld over tafels en schappen tot in de nok van de kas. Extra moeilijke en ook daardoor zeldzame planten worden door Paul Dekker met succes geënt. Verder zien we mesems en caudiciformen en in de vrije grond zelfs wat "gewone" cactussen. Walcheren mag dan het zonnigste gebied zijn van Nederland, hier in de kas gebeuren wonderen.

Telkens is er weer iets "nieuws" in bloei. Je kijkt je ogen uit en leert en leert. En "denk erom, dat je dit plantje ook eens probeert".

Bij mijn vorige bezoek gaf hij zomaar zijn voor Succulenta gehouden voordrachten mee met de bijbehorende dia's, zodat we kopij en fotomateriaal in voorraad hebben. Een fantastische bron voor artikelen in ons maandblad. Hebt U ook zo genoten van de artikelen over Stapelia-achtigen vorig jaar? Bescheidenheid, kennis en een blijvend plezier in onze hobby tekenen ons lid van verdienste Paul Dekker.

Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom

Paul Dekker
Foto van de schrijfster

Piante grasse jaargang 12, 1992

Nr. 1. Een In memoriam Cesare Gasperi. Uit het officiële staatsblad is de Italiaanse wetgeving met betrekking tot CITES overgenomen. Avolio vertelt zijn cultuurervaringen met *Uebelmannia*. Deel III van Schäfers monografie over het geslacht *Notocactus* omvat de secties *Paucispini*, *Fricianae*, *Scopanae*, *Werdermannianae*, *Setacei*, *Uebelmannianae* en *Herterianae*. Costanzo wijdt een artikel aan *Pachypodium*. Biancheri beschouwt *Thelocactus bicolor* en zijn variëteiten. In de cartotheek deze keer: *Echidnopsis cereiformis*, *Notocactus acutus*, *Ruschia uncinata* en *Stapelia hirsuta*.

Nr. 2. Sajeve geeft aan welke succulenten bij de laatste wijziging van de annexen van CITES zijn toegevoegd aan lijst I. Ullrich gaat in een uitgebreid artikel in op de invloed van Italianen op de taxonomie van Agaven en in dit eerste deel vooral Todaro. Deel IV in de serie van Schäfers monografie over *Notocactus*: deze aflevering *Mammulosi*, *Melchersianae*, *Malacocarpus*, *Brasilicactus*, *Eriocactus* en *Notobrasilia* (*Brasiliparodia*). In het laatste artikel van dit nummer staan *Opuntia*'s centraal.

Nr. 3. Supthut gaat in op het bijzondere van Madagascar en vanuit deze positie geeft hij een overzicht van de succulente flora van het eiland. Cattabriga wijdt een artikel aan *Diplosoma retroversum* en gaat naast ecologie en morfologie ook in op de plaats van deze soort binnen de subtribus *Mitrophyllinae*. Ullrich vervolgt zijn artikel over de Italiaanse invloed op de taxonomie van Agaven (het artikel wordt ook in het Duits weergegeven). In de cartotheek deze keer *Mammillaria carmenae*, *Stapelia gettleffii*, *Astrophytum coahuilense* en *Euphorbia horrida*.

Nr. 4. Een In memoriam Walther Haage. Vallicelli stelt het geslacht *Echinocereus* voor, bespreekt de cultuur van de planten en geeft de geslachtsindeling volgens Taylor. Cattabriga vertelt wat het insect *Hypogeococcus festerianus* allemaal kan aanrichten onder onze cactussen. In de cartotheek deze keer *Euphorbia duranii*, *Tacitus bellus*, *Astrophytum capricorne* en *Orbeopsis lutea*. Supplement bij nr. 4. De auteurs Sajeve, Cattabriga, Orlando en Oddo geven uitvoerige beschrijvingen van de succulente soorten die staan op de bijlage 1 van CITES; aangevuld met een synoniemenlijst. Ook worden *Aztekium hintonii* en

Geohintonia mexicana nader voorgesteld. Van alle planten zijn goede kleurfoto's afgedrukt.

Piante grasse jaargang 13, 1993.

Nr. 1. Cattabriga presenteert het eerste deel van zijn overzicht van het geslacht *Conophytum*, verdeeld in vier ondergeslachten: *Fenestrata*, *Conophytum*, *Ophthalmophyllum* en *Berrisfordia*. Twee korte onderdeeljes over het tentoonstellen van planten en groeiproblemen. Schäfer levert deel 5 af van zijn overzicht van het geslacht *Notocactus*. Ullrich is toe aan deel 3 van zijn serie over Italiaanse invloeden op de taxonomie van Agaven. In de cartotheek *Mammillaria schumannii* var. *globosa*, *Pachypodium brevicaule*, *Oxalis carnosae* en *Discocactus araneispinus*.

Nr. 2. Cattabriga bericht over zijn ervaringen op de groeiplaatsen van *Geohintonia mexicana* en *Aztekium hintonii* en probeert voor de eerste geslachtsrelaties te vinden. Ullrich is toe aan deel 4 van zijn serie. Morici bericht over cultuur van *Tillandsia*. In de cartotheek *Echeveria laui* en *Kalanchoe rosei* var. *seyrigi*.

Nr. 3. In deel twee van zijn artikel over *Conophytum* gaat Cattabriga in op de ecologie van het geslacht. Battaia en Zanollo beschouwen *Mammillaria picta* en verwanten. Ullrich vervolgt met deel 5 uit zijn artikel over de Italiaanse invloed op de taxonomie van het geslacht Agave. Panarotto bericht over de buitenkweek van cactussen in Noord-Italië. Orlando gaat in op een aantal kleinblijvende *Opuntia*'s (incl. *Tephrocactus*) uit Peru. In de cartotheek deze keer *Welwitschia mirabilis* en *Titanopsis hugo-schlechteri*.

Nr. 4. In een uitvoerig artikel gaat Anderson, president IOS, in op een conserveringsproject in de Atacama woestijn in Chili. Battaia en Zanollo berichten over het vinden van *Mammillaria carnea*. Panarotto beziet de taxonomische plaats van *Turbincarpus polaskii*. Cattabriga sluit zijn interessante artikel over *Conophytum* af, waarin o.a. de verspreiding wordt gegeven. De bekende Felipe Otero presenteert een artikel over Mexicaanse *Echeveria*'s.

In de cartotheek *Monadenium elegans* en *Aloe dichotoma*.

Mauritshof 124. 3481 VN Harmelen.

EEN MAATJE TE GROOT..?

4. FEROCACTUS GLAUDESCENS (DeCandolle) Br.& R.

A.B.Pullen

De typevindplaats bevindt zich in Mexico, bij Toliman. Het verspreidingsgebied omvat het oostelijk deel van Centraal Mexico. Jonge planten van deze soort vinden we nog wel eens in onze verzamelingen.

Dat is het gevolg van de omstandigheden, dat van deze aantrekkelijke soort regelmatig zaad verkrijgbaar is, het zaad goed opkomt en de opkweek van de jonge plantjes bijzonder gemakkelijk is. Kortom, het is een sterke soort.

Jonge planten hebben de eerste jaren nog het 'jeugdruiterlijk'. De ribben zijn nog in knobbels verdeeld, wat vaker bij cactussen voorkomt. Iedere liefhebber weet wel, dat jonge planten van *Echinocactus grusonii* in knobbels opgeloste ribben bezitten, een kenmerk dat op latere leeftijd verdwijnt. Ook bij jonge planten van *F. glaucescens* is dit het geval. Daarbij komt nog, dat de typische 'blauwe' kleur, waar deze soort zijn naam aan te danken heeft (*glaucescens* = blauw wordend) ook pas op oudere leeftijd verschijnt. Jonge planten zijn nog

grasgroen.

Ook de bloemen verschijnen pas na vele jaren. Een plant in mijn verzameling met een diameter van 14 cm heeft nog niet gebloeid en volgens opgaven in de literatuur begint de plant pas te bloeien bij een doorsnede van ongeveer 20 à 25 cm. Voor de meesten onder ons, en vooral voor hen die slechts over een klein kasje beschikken, is de plant dan toch al een maatje te groot. Anders ligt het met de planten, die in een tropisch of subtropisch klimaat buiten, in de volle grond, zomer en winter kunnen blijven staan. De groei zal krachtiger zijn en de planten bereiken eerder het bloeibare stadium.

F. glaucescens is al een oude bekende in de cactuswereld; de soort werd al vrij vroeg, in 1828, door De Candolle beschreven onder de naam *Echinocactus glaucescens*.

Britton & Rose stelden in 1922 het geslacht *Ferocactus* op en brachten de soort daarin onder.

De planten groeien bolvormig, spruiten nu

Ferocactus glaucescens. Groep bloeiende planten in de succulententuin Costa i Llobera in Barcelona. Foto's van de schrijver.

Ferocactus glaucescens.

en dan vanaf de basis en kunnen een doorsnede tot 40 cm bereiken. Het aantal ribben bedraagt 11-15, zelden meer. De areolen zijn enigszins ovaal, in de nieuwgroei met gele wol bedekt. Later verkleurt de wol naar grijswit en worden de oudere areolen enigszins kaal. Er zijn 6 randdoorns en één middendoorn, althans volgens de beschrijving in de literatuur. In de praktijk is het lastig om rand- en middendoorns van elkaar te onderscheiden. Een enkele keer staan er ook 8 doorns op een areool. De doorns kunnen 3 cm of soms nog wat langer worden en zijn recht of enigszins gebogen, niet echt haakvormig. Ze zijn goudgeel van kleur, terwijl oudere doorns hun kleur verliezen en een vuil-

bruine of zwarte kleur krijgen. De bloemen zijn plusminus 2 cm hoog en breed en geel van kleur. De foto's spreken wat dat betreft voor zichzelf.

De cultuur is probleemloos: Zet de planten 's zomers warm en zonnig, 's winters licht en droog. Zoals de meeste cactussen houdt ook deze soort van een lichtzuur, doorlatend substraat en verlangt in de groeitijd voldoende water en voeding.

De planten op bijgaande foto's staan in de succulententuin 'Costa i Llobera' op de Montjuich in Barcelona en zijn aldaar door mij gefotografeerd op 3 mei. Op die datum stonden de planten dus in volle bloei.

Adres: Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen

Journal of the Mammillaria Society Vol 33 (1993)

Nr.1. Maddams geeft in de serie Species Novae since the Mammillaria Handbook bespreking van de beschrijvingen van *M.saxicola* en van *M.rekoi* var. *leptacantha* twee soorten van Reppenhagen. Carol Anne Wujcik voert in haar artikel "If this is Baja californica, it's probably another *M. dioica*" een strijd om genoemde mammillaria in habitat te herkennen tussen vormen van *M.louisae*, *M.phitauiana*, *M.armillata*, *M.capensis* en *M.schumannii*. Mays bespreekt *Coryphantha henricksonii*. Woolcock bespreekt van de Escobaria's de soorten *E.dasyacantha* var. *duncani*, *E.zilziana*, *E.vivipara* en *E.vivipara* var. *neomaxicana* en voorziet ze van foto's. De zaadlijst van 1993 wordt per aangebooden soort van commentaar voorzien. Woolcock rapporteert over de zoektochten van FitzMaurice naar groeiplaatsen van *M.schwarzii* en *M.zeilmaniana* en becommentarieert bevindingen. Op de laatste pagina staat de zaadlijst afgedrukt.

Nr.2. Maddams gaat in de serie Species novae since... verder met de beschrijving van *M.brevicrinita* en *M.anniana*. Green vertelt over zijn ervaringen als mammillarialiefhebber met verhuizing, het effect van slechte verzorging en substraten. Woolcock vervolgt zijn serie over escobaria's met de

bespreking van *E.albicolumnaria*, *E.roseana* var. *loui* en *E.spec.* Bustamente. Harrison heeft een bijdrage over *Mammillopsis senilis*. Woolcock rapporteert over de zoektochten van FitzMaurice naar groeiplaatsen van *M.bombycina* en van een geelboomige *M.perezdelarosae*. Een indeling van het geslacht *Coryphantha* wordt eveneens door Woolcock gegeven.

Nr.3. In de serie species novae behandelt Maddams de Reppenhagenplanten *M.rubrograndis* en *M.felipensis*. De FitzMaurices becommentariëren *M.brevicrinita* van de vorige aflevering als zijnde een vorm van *M.wildii*. Hughes laat zijn gedachten gaan over zaaien en de vorm van de zaadbessen bij diverse mammillaria's. Mottram vraagt zich af hoe de naam van *M.fera rubra* dient te worden geïnterpreteerd en te worden geschreven. De bespreking van de escobaria's door Woolcock gaat over de relatie tussen *E.chaffeyi* en *E.dasyacantha* en hij behandelt *E.villardi*, *E.aguirreana* en *E.missouriensis* var. *missouriensis* en een kortdoornige vorm *E.species* RP33. De jaarlijkse zaadlijst wordt gepresenteerd. Woolcock geeft data van groeiplaatsen van *Coryphantha*'s.

Mitteilungsblatt des AFM vol.17 (1993)

Nr.1. Het tijdschrift opent met artikelen van huishoudelijke aard. Teufelhart doet verslag van een reis naar Mexico in 1990, waarbij hij naast mammillaria's ook andere cactussoorten vermeldt. Brachet, Lacoste en Otero verhalen in hun reisbericht over *M.voburnensis* var. *quetzalcoatl* en *M.felicis*. Rogozinski houdt een kritische verhandeling over de verwantschapsgroep rond *M.papasquiarensis* sensu Bravo-Hollis en *M.papasquiarensis* Reppenhagen. Hierin wordt ook melding gemaakt van *M.sp.* Canatlan. Twee nieuwe variëteiten van *M.lindsayi* Craig worden door Hils. Het gaat om *M.lindsayi* var. *cobrensis* en *M.lindsayi* var. *rubriflora*. Nicmeier vraagt of lezers

wel eens meer een merkwaardig gevormde bloeizone bij *M.parkinsonii* hebben gevonden. Het gaat om radiaal uitstralende sterk bewolde banden. Typisch is dat een nog veel prachtiger voorbeeld van zo'n grocivorm is afgebeeld bij het voorafgaande artikel van *M.lindsayi*, maar dat kon de auteur niet weten. Rudzinski vertelt over het beproefde bestrijdingsmiddel spiritus en groene zeep, waarna Berk ervaringen met 20 jaar oliestoken in de cactuskas aan het papier toevertrouwt.

Nr.2. Teufelhart vervolgt zijn reisverslag in Mexico. Ook Mészáros is in Mexico geweest en vertelt daarover. Rogozinski bespreekt de verwantschapsgroep rond *M.papasquiarensis* sensu Bravo-

Hollis en *M.papasquiarensis* Reppenhagen waaronder *M. spec.* La Concha en *M. sp.* San Juan del Rio. Medricky betreurt de veiling van de bibliotheek van vorst Salm-Dyck waarbij deze beroemde vroege verzameling in krap 100 minuten totaal uiteenviel en over de aardbol verstrooid werd. Lechner bespreekt de moeilijkheden bij het afgrenzen van de serie Stylothelae. Wollenschlager vraagt zich af wat *M. dietrichii* is.

Nr.3. Brachet, Lacoste en Otero gaan op zoek naar de door Reppenhagen beschreven *M.chiapensis*, niet te verwarren met *M.chapinensis*. Zij constateren dat de plant in kalk groeit en een duidelijk andere soort is dan de in de buurt op silikaathoudend gesteente groeiende *M.tegelbergiana*. Mes-

zaros doet op zijn Mexicoreis waarnemingen aan *M.haageana* die op de rotswanden groeit en *M.discolor* op de grond onderaan de hellingen in de buurt van Perote. Hij vindt langs de rand van een ontgonnen veld een stapel gerooide mammillaria's die hij als nieuwe soort de naam *M.immersa n.sp.* meegeeft. Wollenschlager geeft zijn waarnemingen weer van *M.peninsularis* in Baja California. Mihatsch vindt *M.wagneriana* in Mezquital in Mexico. Pillar is verheugd over de werking van Metasystox, een insecticide dat alleen in grootverpakking te krijgen is. Reppenhagen krijgt een medaille van de oostenrijkse Landesregierung Kärnten. Hubert Muller wordt met zijn negentigste verjaardag gefeliciteerd.

TERUGBLIK VAN EEN OUD- VOORZITTER 2

H. Rubingh, voorzitter van Succulenta 1980-1983.

H. Krijnen

Op 31 mei 1980 nam de heer Rubingh het voorzitterschap over van de heer van Kampen. Het was geen gemakkelijke taak, maar H. Rubingh, een liefhebber in hart en nieren, beschouwde het als een plicht om aan het voortbestaan van Succulenta zijn medewerking te geven.

In 1981 besloot het I.V.T. te Wageningen het Succulentarium wegens bezuinigingen af te stoten. Na veel onderhandelingen ging de collectie naar de Flevohof in Dronten.

Dat heeft de heer Rubingh nog altijd betreurd. Immers de planten van het Succulentarium waren van vroegere liefhebbers geweest. Maar er was helaas geen andere oplossing.

In de periode van zijn voorzitterschap

verscheen de herziene handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere vetplanten. Ook kwam er een nieuwe affiche (door Carla Wolters). Er werd een nieuwe studiegroep opgericht, en werkgroepen voor het geslacht *Matucana* en voor het geslacht *Mammillaria*. Ook werd ingesteld, dat leden die 25 jaar lid zijn, een oorkonde ontvangen. Op 28 mei 1983 droeg de heer Rubingh het voorzitterschap over aan de heer H. Koningsveld.

De heer Rubingh is, ondanks zijn hoge leeftijd (86 jaar) nog dagelijks met zijn hobby bezig.

Prof. Struyckenlaan 14, 3741 EZ Baarn

REVISIE VAN HET GESLACHT PEDIOCACTUS - 1

NAVAJOA EN TOUMEYA

Fritz Hochstätter

**Veertien jaar veldstudie geeft de
auteur de overtuiging van behoud
van de oude geslachtsnaam.**

Navajoa peeblesiana var. *fickeisenii*, Mohave Co, Arizona.
Wonder der natuur. Bijzonder lange middendoornen be-
schermen de bloem. Foto's van de schrijver

Navajoa peeblesiana

De geslachtsnaam *Navajoa* is afgeleid van de oorspronkelijke bewoners, de Navajo indianen, die grote gebieden in het zuidwesten van de Verenigde Staten bewoonden. De soort werd benoemd naar de in volgorde tweede vinder, Peebles. De eerste vinder was Whittaker van het Arizona

Highway Department, die de planten in 1936 nabij Holbrook ontdekte. In 1941 ontdekte Peebles in de omgeving van Holbrook meer planten. De nieuwbeschrijving volgde in 1943 door Croizat. Marshall (1947) was van mening dat er geen reden bestond voor een monotypisch

Navajoa peeblesiana Croizat - De Peebles Indianen cactus

Synoniemen: *Navajoa peeblesiana* Croizat, Cactus Succ. J. (US) 15:89 f. 42 1943
Toumeya peeblesiana (Croizat) W.T. Marshall, Cactus (Paris) 1:5 1946; Cactus Succ. J. 19:17 1947

Echinocactus peeblesianus (Croizat) L. Benson, Cacti of Arizona ed. 2, 108, 1950

Pediocactus peeblesianus (Croizat) L. Benson, Cactus Succ. J. 34:58 1962

Type: in de omgeving van Holbrook, Navajo Co., Arizona, gevonden door Whittaker en gedeponneerd in het herbarium van de Universiteit van Arizona onder nr. 137135.

Er zijn twee variëteiten te onderscheiden met als kenmerkende verschillen:

var. *peeblesiana* middendoorns 0-1; randdoorns 3-6, meestal 4

var. *fickeisenii* middendoorns 1; randdoorns 4-8, meestal 6

geslacht en voegde ze toe aan het tot dan toe monotypische geslacht *Toumeyia* Britton & Rose. Op grond van verdere onderzoeken door Peebles besloot Benson in 1950 tot de combinatie onder *Echinocactus*. Nieuwe kennis met betrekking tot overeenstemming in structuur en opening van de vruchten waren voor Benson aanleiding om de soort in 1962 onder te brengen in *Pediocactus*. De vruchten openen zich met een verticale gleuf in het ovarium en klappen open, waarbij het bovenste deel als een deksel achterblijft. Benson gaf wel aan, dat dit samentrekken onder *Pediocactus* nog vragen opwerpt, die pas beantwoord kunnen worden als nieuw materiaal be-

schikbaar komt en nadere onderzoeken volgen.

Backeberg (1976) geeft voor *Navajoa peeblesiana* als karakteristiek kenmerk de buigzame, kurkachtige dorrens, terwijl hij voor *Utahia sileri* de bloemkenmerken als typisch noemt en bij *Pilocanthus paradinei* de haarachtige bedoorning. Hij vindt dat een opsplitsing gerechtvaardigd is. Heil et al (1981) berichten over overeenkomsten tussen de voortplantingskenmerken van *Pediocactus peeblesianus*, *P. paradinei* en *P. sileri*: een ronde vrucht, die zich aan de zijkant van het ovarium met een verticale spleet opent en zaden met knobbeltjes.

Navajoa peeblesiana var. peeblesiana Croizat

Lichaam enkelvoudig, soms groepen vormend, bolvormig tot afgeplat bolvormig of ovaal, blauwachtig, 1,5-6 cm lang, 2-5 cm diameter, tot 2,5 à 3 cm boven de bodem uitstekend, karakteristiek terugtrekken in de zomer- en wintermaanden; knobbels 2-6 mm lang, 2-5 mm diameter; areolen bijna rond, nauwelijks bewold, grijs; middendorrens 0-1, variabel, naar boven gericht, kurkachtig, gedraaid, wit tot grijs, gelig, hoornkleurig, in de nieuwgroei aan de basis rose, bij volwassen planten gespleten, 0,6-2,2 cm lang, aan de voet 0,5-1,2 mm dik; randsdorrens 3-6, meestal 4, wit tot grijs, hoornkleurig, gebogen, 0,2-1 cm lang.

Bloemen onregelmatig rond de schedel 1-4, 1-2,5 cm lang, 2 cm diameter, geel, groenachtig geel, cremekleurig; buitenste bloembladeren geel met rose, groenige of bruinige middenstreep, soms met een bleekgroene rand, lancetvormig of iets gerond, spits toelopend, 0,5-1,2 cm lang, 0,4 cm breed; binnenste bloembladeren geel, geel-groen, soms bleekwit, rose, lancetvormig-grond, gespleten, 0,4-1 cm lang, 0,3 cm breed; stijl cremekleurig, 0,9 cm lang, 0,1 cm dik, stempellobben 4-8, 0,3 cm lang; helmraden wit tot bleekgroen, 0,6 cm lang, helmknoppen geel, 0,5 cm lang.

Vrucht rond, groenachtig, roodachtig bruin, met kleine schubjes, 0,8 cm hoog en breed, vertikaal opensplijtend of indrogend.

Zaden donkerbruin tot zwart, knobbelig met uitstulpingen, hilum iets gekromd, 1,5-3 mm lang, 2-2,5 mm breed.

Bloeitijd eind april tot begin mei, rijpingstijd 4 tot 6 weken, ongeveer 10 zaden per vrucht.

Geografische verspreiding: alleen in de staat Arizona, noordoost Navajo Co., Zuid Grand Canyon gebied, Coconino Co., House Rock Valley, op hoogtes van 1200-1700 (1900) m in vlak, stenig terrein met leemhoudend substraat of bij zwakke, kleine, kiezelige heuvels.

Begeleidende succulente flora: *Coryphantha vivipara*, *Sclerocactus whipplei*, verschillende soorten *Opuntia*, *Yucca glauca* en *Yucca baccata*.

Het voorkomen van deze unieke soort met zijn typische kurkachtige dorens en de klokvormig-breed trechtervormige bloemen beperkt zich tot de Grand Canyon in destaat Arizona. Het is het land van de Navajo, de Hopi en de Zuni indianen die thans na eeuwen onderdrukking door de blanken, een ware renaissance doormaken.

Beide variëteiten hebben zich zeer goed aan hun omgeving aangepast. Het vinden van de enkelvoudige, diep in de bodem zittende kopjes op de met enkele woestijnstruikjes en wat woestijngras bedekte kleine heuvels, is een uiterst moeizame klus. Slechts in korte momenten in voorjaar en late herfst, als de planten door neerslag zijn volgezogen en opgepompt, en bij redelijke kennis van de groeiplaatsen, is het vinden wat gemakkelijker. De populatiedichtheid bij *N. peeblesiana* var. *peeblesiana* is uitermate laag. Het betekent dat er slechts weinige gezonde exemplaren van elke ouderdom aanwezig zijn. De populaties op de nauw begrensde, ver uit elkaar liggende groeiplaatsen Holbrook en Zuidelijke Grand Canyon vertonen een uniform beeld. Het in het gebied ten zuiden van de Grand Canyon gevonden materiaal is beduidend robuuster bedoord. Dit is materiaal dat in de jaren zeventig op verschillende plaatsen is gevonden door Busek, Menzel en Kuenzler.

In de Cacti of Arizona beschreef Benson (1969) op de pagina's 24, 186 en 187 aan de hand van oud herbariummateriaal een variëteit *maianus*. Later werd onderkend dat het hier waarschijnlijk een plant van *Echinocereus fendleri* betrof. In zijn in 1982 verschenen standaardwerk The Cacti of US and Canada voert Benson de variëteit niet meer op. Alhoewel *Pediocactus peeblesianus* var. *maianus* door de IOS in het Repertorium Plantarum Succulentarum, Cactaceae (1950-1990) op pag. 177 (1992) als geldig wordt aangemerkt, moet de naam als een nom. nud. worden aangemerkt.

De soort is bijzonder bedreigd en dan ook terecht opgenomen in bijlage 1 van de Conventie van Washington. Ik heb moeten vaststellen dat het bestand in de omgeving van Holbrook zich de laatste jaren niet heeft veranderd (dus stagneert). De bedreiging is groot, vooral door vernieling van het land door de mens.

Alle beschreven species die in verband worden gebracht met *N. peeblesiana* zijn door mij over een periode van 14 jaar in het veld bestudeerd alsmede in de cultuur vanaf het zaaistadium tot volwassen bloeiende planten. Kruisingen met *Pediocactus nigrispinus*, *P. bradyi*, *P. paradinei* en *P. knowltonii* waren zonder succes. Benson stelde het samenvoegen van Navajoa met *Pediocactus* op een gemeen-

Navajo peeblesiana var. peeblesiana Fh 53,
Navajo Co, Arizona

Navajoa peeblesiana var. peeblesiana.
Coconino Co., Arizona

schappelijk kenmerk: de structuur en opening van de vruchten; de droge vruchten openen zich door een verticale spleet in het ovarium, klappen later open, waarbij het bovenste deel als een deksel achterblijft. De overweging voor Heil et al. om Navajoa en Pediocactus samen te voegen was de aanwezigheid van knobbels op de zaden van zowel *P. peeblesianus*, *P. paradinei* als *P. sileri*.

Ik heb vastgesteld dat de rijpe vrucht indroogt met en zonder verticale opening. Ook bij andere taxons valt dat waar te nemen. Het aanwezig zijn van knobbeltjes op zaden is een veel voorkomend verschijnsel. Derhalve zijn de overwegingen van Benson en van Heil et al. niet steekhoudend.

Hentzschel geeft in mijn boek *An den Standorten von Pedio- und Sclerocactus* (1989) op pag. 128 aan dat Navajoa een zelfstandige ontwikkelingslijn vertegenwoordigt met zeer karakteristieke verschijnings-tendenzen op verschillend evolutieniveau en is derhalve niet verenigbaar met *Pediocactus sensu stricto*.

De bloei van Navajoa, vanaf het verschijnen van de knoppen tot het verbloeien van de bloemen, speelt zich in een zeer korte periode in het voorjaar af. Met uitzondering van *P. nigrispinus* is bij *Pediocactus* daar een periode van laat in de herfst tot het voorjaar mee gemoeid.

Gezien de ruimtelijke kleine afstand tot groeiplaatsen van *P. sileri*, *P. bradyi*, *P. paradinei*, *P. simpsonii*, *Neobesseya missouriensis*, *Coryphantha vivipara*, *Echinocactus polycephalus* var. *xeranthemoides* en *Sclerocactus whipplei* moet het zonder meer duidelijk zijn dat er genetische barrières zijn opgebouwd. Zoals reeds gezegd zijn ook kruisingspogingen in cultuur zonder resultaat. Zonder dergelijke barrières zou de soort ook niet hebben kunnen overleven.

Het uniforme beeld van de gevonden populaties zou duiden op een geringe genetische bandbreedte met nog intacte uitwisselingsmogelijkheden. Het geslacht Navajoa vormt een overgang tussen *Echinocactus* en *Coryphantha*.

Een nauwe verwantschap met *Pediocactus* is zonder meer aanwezig. In engere zin is zij verwant met de "krimpsoorten" die te maken hebben met extreme klimaatomstandigheden: droge, hete zomer en koude winter met temperaturen onder - 20 °C, waarbij de planten zich door krimpen terugtrekken in de bodem. Deze extreme perioden zouden best bijgedragen kunnen hebben aan het overleven van de soort. Vrucht, bloem en zaad van Navajoa vertonen overeenkomsten met die van *Pediocactus*; met *Turbinicarpus* zijn gelijkenissen waar te nemen in habitus en doornstructuur. Verschillen ten opzichte van *Pedio-*

cactus zijn vooral habitus, doornstructuur en bloei.

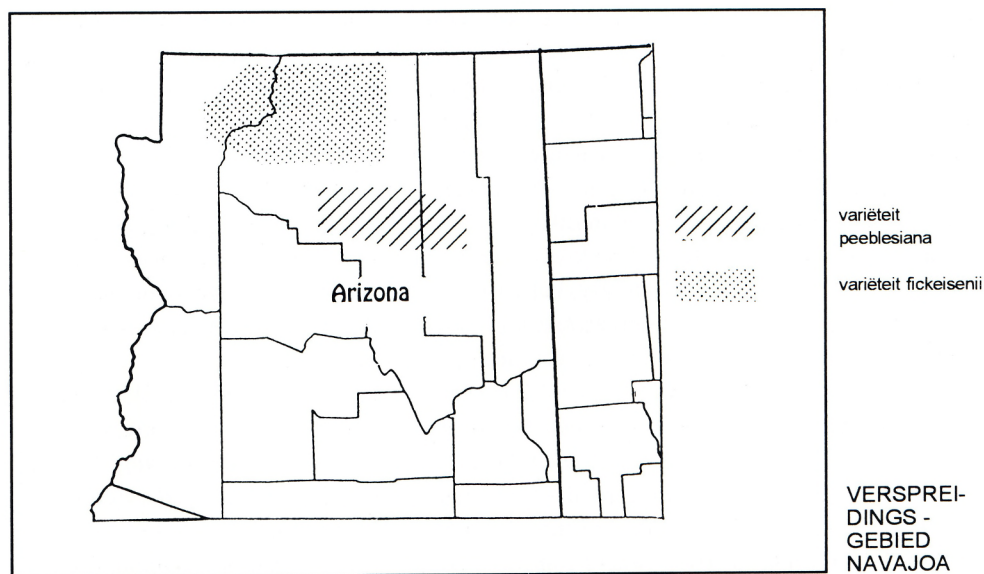
De door mij gevonden populatie van *N. peeblesiana* var. *peeblesiana* draagt het veldnummer FH 53.

Variëteit *fickeisenii*

Het duurde bijna 20 jaar na de eerste vondst door Whittaker dat deze plant door Cowper werd herontdekt. Fickeisen vond in 1957 meer planten. Exemplaren, verzameld door Paradine, werden ter beschikking van Backeberg gesteld. Backeberg bericht dan over een sensationele nieuwe vondst die zich van *Navajoa peeblesiana* onderscheidt door langere dorens en andere bloemkleur, maar wel dezelfde kurkachtige dorenstructuur bezit. Backeberg beschreef

de soort in 1960 ter ere van de familie Fickeisen. In 1962 bracht Benson het taxon onder bij *Pediocactus* in de rang van variëteit. Earle plaatste hem in 1963 bij *Toumeyia*. Om nomenclatorische redenen veranderde Benson in 1969 de naam in *Pediocactus peeblesianus* var. *fickeiseniae*.

Cowper vond ook nog planten bij Cameron aan de Little Colorado River. De randdorens van deze planten zijn fijn en kort. Afwijkend zijn de kurkachtige middendorens die tegen het lichaam aan liggen. Deze vorm is onder de naam 'maia' bekend. Het is al een naam van Cowper, maar een geldige beschrijving is nooit gevolgd.

Navajoa peeblesiana var. *fickeisenii* Hochstätter var. nov. - De Fickeisen Indianen cactus

A varietate peeblesiano differt numero spinarum.

Holotypus depositus in Herbario Universitatis Hamburgensis sub numero FH 051.

Synoniemen: *Navajoa fickeisenii* Backeberg, Cact. & Succ. J. Gr. Brit. 22:49 1960, Die Cactaceae (1961) 5:2875 f. 2700-2702

Pediocactus peeblesianus var. *fickeisenii* (Backeberg) L. Benson Cactus & Succ. J.

(US) 34:59 1962

Toumeya fickeisenii Earle, Cacti of the Southwest ed. 2, 98 1963

Pediocactus peeblesianus var. *fickeiseniae* L. Benson, The Cacti of Arizona ed.3, 186 1969

Typeringen: Backeberg (1961) "USA (Arizona), 300 Milen Luftlinie westlich vom Typstandort der *N. peeblesianus*, auf ca. 1500 m, auf den Hängen der Südseite niedriger Berge im Gebiet der Nordseite des Grand Canyon. Der Typus befindet sich in meiner Sammlung."

Lectotype: Lyman & Robert L. Benson 15745. June 28, 1957, Pom 285856. Paratype: (flowering) Lyman & Evelyn L. Benson 16086, april 21, 1961, Pom 299969. Two specimens from exactly the same place. (L. Benson, The Cacti of US and Canada (1982) p. 955).

Omdat de IOS de typering van Benson niet erkent - The validation of the name is unsuccessful as two type specimens are cited (p. 24) - werd een nieuw holotype gedeponerd in het herbarium van het Institut für allgemeine Botanik und botanischer Garten van de Universiteit van Hamburg onder nummer FH 051.

Lichaam enkelvoudig, soms groepenvormend, bolvormig tot afgeplat bolvormig, ovaal, blauwachtig, 2-6,5 cm hoog, 2-5,5 cm diameter, tot 3 cm boven de bodem uitstekend, karakteristiek is het terugtrekken in de bodem in de zomer en de winter; areolen eerst langgerekt, later rond, bewold, grijs tot wit; middendoren 1, dominant, recht omhoog gericht of gedraaid, aan de basis 1 mm dik, kurkachtig, wit tot grijs, gelig, hoornkleurig, bij nieuwgroei aan de basis rose, bij volwassen exemplaren gespleten, 1-2,5 cm lang; randdorens 4-8, kurkachtig, wisselend lang, 3-8 mm, dun, fijner dan de middendoren, 0,4 mm dik.

Bloemen 1-4, 1-2,5 cm lang, 2 cm breed, onregelmatig om de schedel verschijnend, geel, groenachtig geel, cremekleurig; buitenste bloembladeren met bruinachtige of bleekgroenige middenstreep, onregelmatig afgerond, 0,5-1,2 cm lang, 0,4 cm breed; binnenste bloembladeren geel, bleekgeel, geelgroen, soms bleekwit, rose, lancetvormig, iets spits toelopend, gerafeld, 0,5-1,2 cm lang, 0,3 cm breed; stijl cremekleurig, 0,9 cm lang, 0,1 cm dik, stempellobben 4-8, ovarium tijdens bloei 0,3 cm lang, helmraden wit, geel, bleekgroen, 0,6 cm lang; helmknoppen geel, 0,6 cm lang.

Vrucht besvormig, groenachtig, roodachtig, bruinachtig, 0,8 cm lang en dik, zich openend door een verticale spleet of indrogend.

Zaden donkerbruin tot zwart, knobbelig met bobbels, hilum enigszins gekromd, 1,5-3 mm lang, 2-2,5 mm breed.

Bloeitijd einde april, begin mei, rijpingstijd van de zaden 4-6 weken, in de natuur 10 zaden per vrucht.

Geografische verspreiding: Arizona, Noord Mohave Co., Noord Coconino Co., noordelijk Grand Canyon gebied, op hoogtes van 1400-1700(1900) m in vlakke, stenige, alkalische bodem, of op licht hellende zuidwaarts gerichte kalksteenheuvels. Begeleidende succulente flora: *Echinocereus triglochidiatus* var. *melanacanthus*, *Coryphantha vivipara*, *Neobesseyia missouriensis*, *Echinocactus polycephalus* var. *xeranthemoides*, verschillende *Opuntia* species en *Yucca glauca*.

Kaarsrecht is de autoweg naar Monument Valley, Utah

In tegenstelling tot de var. *peeblesiana* is de var. *fickeisenii* in noordelijk Arizona wijd verspreid, hetgeen betekent dat in bepaalde streken planten van elke leeftijds-klasse gevonden kunnen worden. Geringe afwijkingen - zoals bij de vorm 'maia' - zijn waar te nemen. De onhebbelijkheid van sommige Amerikanen om dicht bij de planten schildjes te plaatsen, maakt het vinden wel gemakkelijker. Vanwege het grote verspreidingsgebied, dat tot in het Grand Canyon National Park reikt, is het gevaar voor uitroeiing minder dan bij de var. *peeblesiana*. Het gevaar van bewei-

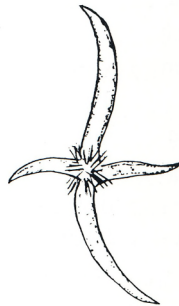
ding bestaat in deze afgelegen gebieden nauwelijks. Ook schijnen ze weinig last te hebben van insectenlarven. De droge, onopvallende vruchten schijnen voor dieren niet aantrekkelijk te zijn. Aangenomen wordt dat de verspreiding van de zaden door het weer (sterke wind, regen) gebeurt.

Het aantal, de vorm en de plaatsing van de dorens zijn kenmerken die het uit elkaar houden van de twee variëteiten vergemakkelijken.

De door mij gevonden populatie draagt mijn veldnummer FH 051.

Links

Variëteit *peeblesiana* met de gebogen breede, kurkachtige randsdorens

Rechts

variëteit *fickeisenii* met de naar boven gerichte dunne, kurkachtige middendorens en de korte gespreide randsdorens.

Navajoa peeblesiana var. fikeisenii (maia vorm) met fel gele tot bijna witte bloemen.

Navajoa peeblesiana var. fikeisenii, Mohave Co. Arizona. Duidelijk zijn de naar boven gerichte middendoornen te herkennen.

Toumeya papyracantha

Fendler was de eerste die de soort midden vorige eeuw ontdekte (1847). De beschrijving volgde door Engelmann in 1849 als *Mammillaria papyracantha*; in 1863 bracht hij de soort onder bij *Echinocactus*. Britton & Rose richtten voor deze kleine cactussen met hun papierachtige, buigzame dorens het nieuwe geslacht *Toumeya* - ter ere van de cactoloog Dean James W. Toumey - op. Bij zijn revisie van het geslacht *Pediocactus* benoemt Benson drie secties: *Pediocactus*, *Navajoa* en *Toumeya*. Voor *Pediocactus papyracanthus* geeft hij als typische kenmerken het langwerpige lichaam, twee

keer zo lang als breed en de sterk afgevlakte, behaarde dorens. Heil et al. (1981) erkennen op grond van verschillen tussen vrucht, bloem, zaadstructuur en vanwege de achterblijvende droge bloemrest aan de vrucht de indeling bij *Pediocactus* niet. Taylor (1987) onderkent overeenkomsten met *Sclerocactus*. Taylor: "Enkele taxa met inbegrip van *Ancistrocactus*, *Colorado*, *Echinomastus*, *Glandulicactus*, *Homalocephala* en *Toumeya* zijn in verband te brengen met *Ferocactus*, waarmee ze veel morfologische overeenstemming hebben".

Toumeya papyracantha (Engelmann) Britton & Rose, Cactaceae 3:91 1922 - de Gramma gras cactus

Synoniemen:

Mammillaria papyracantha Engelmann, Mem. Amer. Acad. II, 4:49 1849

Echinocactus papyracantha (Engelmann) Engelmann Trans. Acad. Sci. St. Louis 2:198 1863

Toumeya papyracantha Marshall, Saguaro-land Bulletin XII 114 1956

Pediocactus papyracanthus (Engelmann) L. Benson, Cactus & Succ. J. 34:61 1962

Sclerocactus papyracanthus (Engelmann) Taylor, Bradleya 5:94 1987

Type: In een vallei tussen de lagere heuvels nabij Santa Fé in los zandig rode aarde. Aug. Fendler, May 15. 1847.

Lichaam weekvlezig, enkelvoudig, langwerpig, ovaal, peervormig, blauwachtig tot groen, 2,5-10 cm hoog, 1-4 cm diameter, knobbels cilindrisch tot eivormig, 2,5-5 mm lang; areolen rond tot ovaal, bleekwit tot gelig, grijs, fijnbehaard, 0,2 mm diameter; middendorens 1-4, dominant, variabel, naar boven of zijwaarts gericht, gedraaid, gekromd, papierachtig, niet stekend, buigzaam, spits toelopend, wit, grijs, gelig, bruinachtig, 2-5 cm lang, aan de voet 1-1,5 mm breed, randen en punt soms bruinachtig; randoorens 5-10, zeer dun, wit, bleekgrijs, cirkelvormig gespreid, spits toelopend, deels verschillend van lengte, 2-4 mm lang, aan de voet 0,5 mm dik.

Bloemen 2-4, trechtervormig met lange bloembuis, 2,5 cm lang, 1,5-2 cm breed, meestal in het midden van de schedel verschijnend, wit tot bruinachtig, gelig, bleekrose; buitenste bloembladeren ovaal, spits toelopend, wit, geel met roodbruine tot bruinachtige, bleekrose middenstreep, 2 cm lang, 0,3 cm breed; binnenste bloembladeren lancetvormig, wit met bruinachtige middenstreep, 2 cm lang, 0,4 cm breed; stijl groenig, 2 cm lang, 0,2 cm dik, stempellobben 5; ovarium tijdens de bloei 0,3 cm lang; helmraden wit, 0,5 cm lang; helmknoppen bleekgeel, wit, 0,1 cm lang.

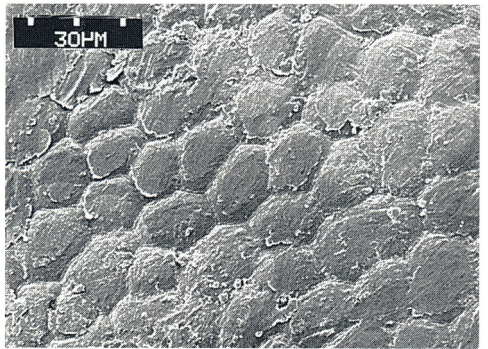
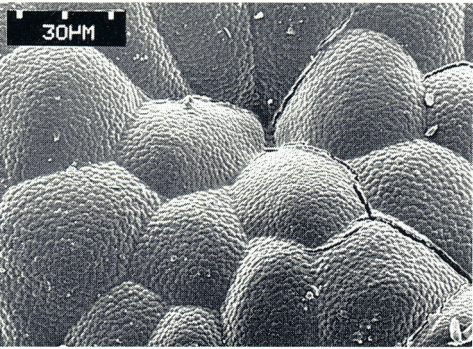
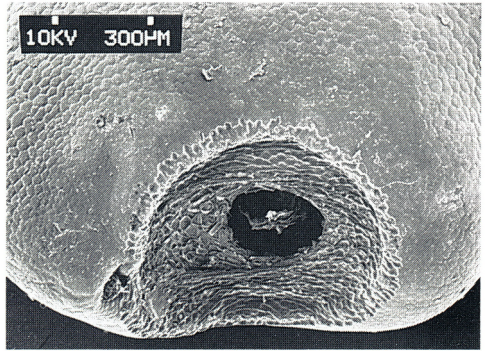
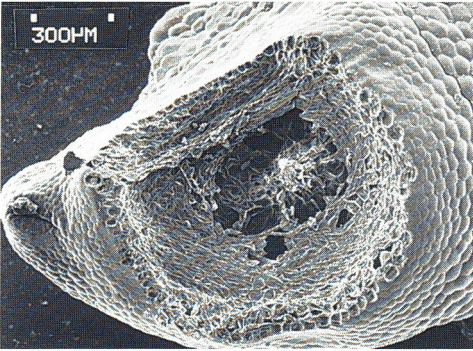
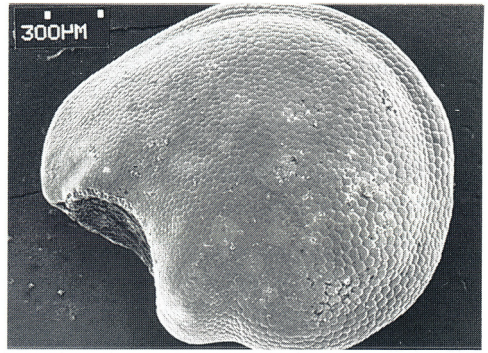
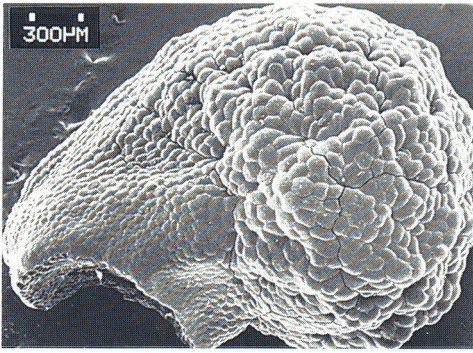
Vrucht met dunne huid, ovaal tot bolvormig, groenachtig, bij rijpheid bruin tot roodachtig, 0,4-0,6 cm lang, 0,4 cm diameter.

Zaden zwart, glad met een fijne netstructuur, zonder bobbel; hilum smal, 2,5 mm lang, 3 mm breed.

Bloeitijd mei tot juni, al naar gelang de hoogte, rijpingstijd van de zaden 4-6 weken, op de groeiplaats 20 zaden per vrucht.

Geografische verspreiding: in de staten Arizona (midden en zuidelijk Navajo Co., zuidelijk Apache Co.) en New Mexico (Los Alamos Co., Socorro Co., Rio Arriba Co., Grant Co., Dona Ana Co., Mc. Kinley Co., Sandoval Co., Santa Fe Co., Bernalillo Co., Valencio Co., Otero Co.) en volgens Heil ook in Texas, op hoogten van 1500-2200 m, in vlak of heuvelig, stenig terrein met rode aarde, dikwijls goed verscholen tussen Gramma gras (*Bouteloua gracilis*) of in open pijnboombossen.

Begeleidende succulente flora: *Neobesseya missouriensis*, *Sclerocactus parviflorus*, *Echinocereus triglochidiatus* var. *gonacanthus*, *Echinocereus fendleri*, *Mammillaria wrightii*, *Mammillaria meiacantha*, *Echinomastus intertextus*, *Yucca glauca* en diverse *Opuntia* soorten.

Zaad *Navajoa peeblesiana*.

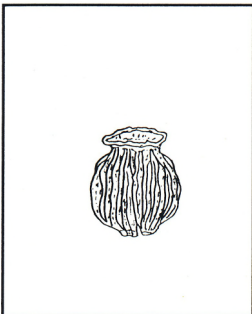
Van boven naar beneden: zijaanzicht, hilum, sterk vergroot zijaanzicht.

Duidelijk zijn de wratachtige bulten te herkennen, die zo kenmerkend voor de *Navajoa* zaden zijn.

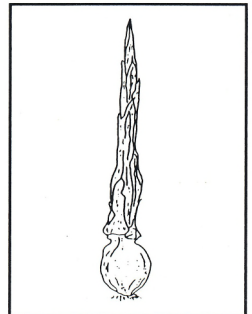
Zaad *Toumeya papyracantha*.

Van boven naar beneden: zijaanzicht, hilum, sterk vergroot zijaanzicht.

De testa is lichtgeknobbeld en fijnellig. Ruimte tussen de knobbels is te herkennen.

De verdroogde perianth blijft wel, respectievelijk niet aan de vrucht zitten.

Het verspreidingsgebied omvat bijna de gehele staat New Mexico van noord naar zuid, volgens Heil et al. tot in Texas. In de aangrenzende zonnestaat Arizona vindt men ze in het midden en oostelijke deel. In de loop der evolutie schijnt de perfecte aanpassing aan het grasland gelukt te zijn. Goed verborgen, nauwelijks te onderscheiden van het Gramma gras zijn de blauwachtig tot groene, weekvlezige plantjes in kleine kolonies in de uitgestrekte grassteppen aanwezig. Ze vinden daar blijkbaar de voor hen geschikte manier van overleven, waarbij dezelfde extreme weersomstandigheden heersen als beschreven bij Navajoa, echter deze plantjes kunnen zich niet in de aarde terugtrekken.

Bij enkele populaties is een zekere variabiliteit waar te nemen. Ofschoon de omstandigheden voor grote gebieden gelijk schijnen te zijn, komen de planten toch slechts in kleine, ver van elkaar verwijderde populaties voor. De bestanden worden wel aangetast door het beweiden door schapen. Ook nieuwe woonoorden zoals rond Albuquerque en Santa Fé zijn schuld aan het verdwijnen van reeds vele populaties. De planten zijn nauwelijks te zien; men moet echt diep gebukt rondzoeken voor het vinden van enkele exemplaren. Spruitende planten zijn een indicatie voor het afweiden met schapen.

Ik heb vastgesteld dat de planten in Arizona gemiddeld wat kleiner zijn. Een voldoende verschil in naar binnen of naar buiten gerichte, buigzame niet stekende papierdorens en de structuur van de dorens - in Arizona op de bovenzijde van de papierdorens ribben met twee langsgroeven, bij de planten uit New Mexico slechts een lichtere streep - hetgeen een onderscheidingskenmerk zou zijn tussen de planten uit Arizona en New Mexico heb ik niet kunnen vaststellen.

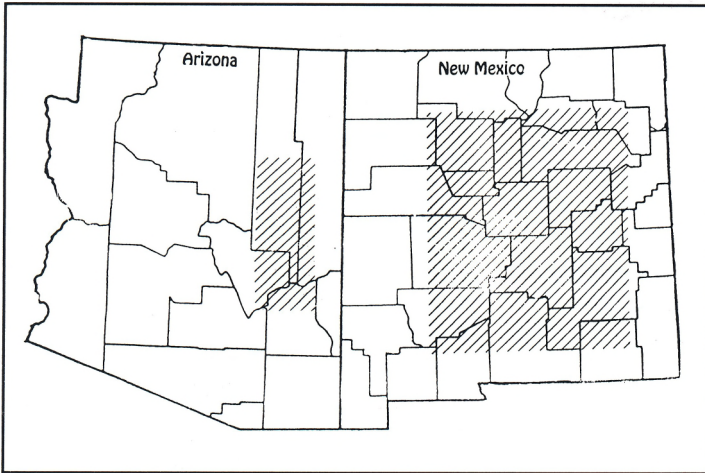
Het samentrekken van dit geslacht met

Toumeya papyracantha Bernalillo Co, New Mexico. Spruitend exemplaar, door wildvraat ontstaan.

Toumeya papyracantha met langere bloembuis en bijna witte bloem.

VERSPREIDINGSGBIED
TOUMEYA

Pediocactus baseerde Benson op de overeenkomsten in structuur en opening van de vruchten. Backeberg ziet naar onderzoeken van *Pediocactus* en *Toumeya* verschillen in bloem en vrucht en erkent derhalve het samentrekken niet. Ook Heil et al. zijn niet voor het onderbrengen in een geslacht; hun overwegingen zijn afwijkingen in bloem, vrucht, zaadstructuur en achterblijvende bloemrest op de vrucht.

Taylor daarentegen meent dat vanwege het morfologische karakter der zaden een opnemen in het geslacht *Sclerocactus* gerechtvaardigd is. Taylors opvattingen, die niet gebaseerd zijn op een door veldervaring opgebouwde taxonomische kennis, staan haaks op de uitspraken van Hentzschel, die zegt: "De voorouders van *Toumeya* hebben zich vroegtijdig losgemaakt van de directe *Sclerocactus* lijn en zijn hun eigen karakteristieke weg in de evolutie opgegaan. Dat heeft ertoe geleid dat deze planten vele hoogafgeleide en zeer oorspronkelijke kenmerken in zich verenigen. Er bestaat daarmee helemaal geen basis het geslacht *Toumeya* te verenigen met noch *Pediocactus* noch *Sclerocactus*." De huid van de vrucht is in tegenstelling tot zowel *Pediocactus* als *Sclerocactus* dun. Gelijkenis met de bloemvorm en -kleur

van *Neobesseyia missouriensis* is duidelijk. Kruisingspogingen ondernomen door Haslinger met *Sclerocactus* waren succesvol. Dit kan duiden op een nauwe verwantschap met *Sclerocactus*. Pogingen met andere geslachten zijn nog gaande. Gezien het bloeiritme van *Toumeya*, *Neobesseyia* en *Sclerocactus* op de gemeenschappelijke groeiplaatsen maken in principe kruisingen mogelijk. Of in de natuur tussenvormen bestaan, is mij niet bekend.

Conclusie: *Toumeya* is een monotypisch geslacht met de soort *T. papyracantha*. De vroegere problemen met het uitzaaien en opkweken zijn door verbeterde zaaimethoden grotendeels overwonnen (zie onder *Pediocactus bradyi*). Ook de verdere cultuur, geënt of op eigen wortel, geeft geen probleem meer. Er is voldoende materiaal in omloop waarmee hopelijk het in de natuur verzamelen ingedamd is; anderzijds de soort staat op bijlage 1 van de Conventie van Washington. De door mij gevonden populaties dragen de veldnummers FH 080, 081, 082, 083, 084 en 084.1 (alle in New Mexico) en 085, 086 en 087 (in Arizona).

Wordt vervolgd.

Postfach 510, 6800 Mannheim, Duitsland.

REACTIES VAN LEZERS

J.J. de Morree

Het redactioneel "Give it a name" heeft nog meer reacties losgemaakt. De heer R. Hoving uit Zuidwolde schrijft het volgende:

Met veel instemming las ik uw artikel: "Give it a name" in Succulenta van augustus 1993. Ik houd mij wat succulente planten betreft enige jaren vooral bezig met het geslacht Lithops. Ik denk dat meer dan de helft van de lithopsnamen is afgeleid van persoonsnamen. (Ik heb ze niet geteld). Een groot aantal namen is ontleend aan geografische namen; dat zegt nog wel iets over de planten, wat indirect, namelijk over de landstreek en het klimaat waarin de planten zich thuisvoelen.

Nu zijn de verschillen tussen de soorten en variëteiten bij Lithops, ook door de afmetingen, nogal klein en is anderzijds de spreiding qua uiterlijk binnen één soort of binnen een variëteit zo groot, dat het moeilijk zou zijn om alle Lithops kenmerkende namen te geven.

Voor al de naam Lithops isabellae in uw artikel trok mijn aandacht. Ik ken(de) deze naam niet en daarom heb ik mijn boeken hierop nagekeken. De

naam komt ik niet tegen als geldige naam of synoniem bij: Jacobsen, Cok, Storms, Court, Nel, Fearn en Dictionary of Gardening.

Heb ik een nieuwbeschrijving gemist? Zo ja, waarin stond deze dan? Of is er misschien sprake van een verwisseling met bijv. *L.pseudotruncatella* ssp. *pseudotruncatella* var. *elisabethiae*?

Naschrift Jan Jaap de Morree

De oplossing van dit probleem is zeer triviaal. Bij het bedenken van voorbeelden van soortnamen heb ik voornamelijk uit het geheugen geput. De artikelen van Boom in Succulenta 1971 boden me indertijd houvast in lithopsland. Had ik daarin even gekeken dan had ik de diverse persoonsnamen van familieleden die De Boer ooit aan Lithopsen gaf, zo kunnen opnoemen. Het had dan ook duidelijk geweest dat niet zozeer *L.isabellae*, maar *L.elisae* de juiste naam was. (Verder zijn er bijvoorbeeld nog *L.franciscii* var. *gesinae* (De Boer) en *L.franciscii* var. *annae* (De Boer) waarin bedoelde persoonsnamen voorkomen)

Sclerocactus spinosior

VAR. SCHLESERI EN *S. NYENSIS*

Fritz Hochstätter

Alhoewel enigszins verlaat wil ik nog terugkomen op mijn artikel in Succulenta nr. 6 van december 1992 en nr. 1 van februari 1993.

May geeft in zijn artikel over *Sclerocactus schleseri* (*S. spinosior* var. *schleseri*) en *S. blainei* (= *S. nyensis*) in Cact. & Succ. J. (USA) vol. 60, nr. 1 een kaart met de verspreiding van deze twee taxons. Echter May geeft aan dat in het verspreidingsgebied van *S. nyensis* een 'mid population' werd gevonden die hij aanduidde als *S. spinosior* var. *blainei*. Deze naam is incorrect; de bedoelde populatie behoort tot *S. spinosior* var. *schleseri*. Daardoor zijn ook zijn conclusies onjuist.

Ten aanzien van de opmerkingen die de

redactie bij mijn artikel plaatste het volgende:

Ik kan de voetnoot met betrekking tot de synoniemering van *S. parviflorus* tot *S. whipplei* niet accepteren. Beide zijn goede, separate soorten.

S. havasupaiensis is geen synoniem van *S. whipplei* maar van *S. parviflorus*.

Het is zeer te betreuren dat onder de dekmantel van het I.O.S. zulke aanvechtbare samentrekkingen worden gepubliceerd. Het werpt indirect een smet op alle andere I.O.S.-leden, waaronder ikzelf, en ik wil me dan ook er ver van distancieren.

Postfach 510, 6800 Mannheim, Duitsland

Vertaling L. Bercht.

Inhoud

Jubileumstemming	
JanJaap de Morree	98
De geheimzinnige ravijnen van de Sierra	
Huichol in Nyarit	
Alfred B. Lau	99
Notocactus towards a concensus 2	
Dirk J. van Vliet	103
Het nut der cacteeën	
Herdruk 75 jaar geleden	109
Borzicacinae 9. Haageocereus maritimus	
Rob Bregman	111
Echinocereus brandegeei	
Joop van Alten	113
Oppotten	
P.A. Roggen	117
Tijdschriften	
Ben Groen	118
Reactie van lezers	
Annemieke Ling	119
Een interim voorzitter	
JanJaap de Morree	120
De Melocactussen van de Nederlandse Antillen	
H. & B. Antesberger	121
Criminaliteit	
Gerard de Lange	124
Een bezoek aan Paul Dekker	
Joop Smit-Reesink	125
Tijdschriften	
Ludwig Bercht	126
Een maatje te groot 4. Ferocactus glaucescens	
Ton Pullen	127
Tijdschriften	
JanJaap de Morree	129
Terugblik van een oud voorzitter 2, H. Rubingh	
Henk Krijnen	130
Revisie van het geslacht Pediocactus 1	
Fritz Hochstätter	131
Reacties van Lezers	
JanJaap de Morree	143
Sclerocactus spinosior	
Fritz Hochstätter	143

VERSCHEIJNING SUCCULENTA

In verband met de bedrjftsvacantie van drukkerij van Spijk verschijnt het augustusnummer rond 15 juli. Dit nummer is een themanummer en geheel gewijd aan Zuid Amerika.

De daarop volgende nummers zullen, zoals gewoonlijk, verschijnen op of omstreeks de eerste van de even maanden. Let U erop, dat de deadlines, vooral met betrekking tot het verenigingsnieuws, voor het augustusnummer veertien dagen zijn vervroegd.

Red.

Bij de voorplaat:

Vrij naar de affiche voor de landelijke open dag op 4 juni